

ÅRSSKRIFT 2025

AKERSHUS SLOTTETS VENNER

*Dette årsskriftet er blitt til
takket være generøse bidrag fra:*

Pareto

PECUNIA®

Trykk: Litografia AS
Design: Adam Zak
Forsidebilde: Frederik Varfjell / NTB
Baksidebilde: Forsvarsbygg

AKERSHUS SLOTTETS VENNER

Årsskrift 2025

Ansvarlig redaktør:
Geir Thomas Risåsen

Redaktør:
Tor Sannerud
Tel.: +47 907 47 744 • tor.sannerud@wemail.no

AKERSHUS SLOTTETS VENNER
Tors gate 5, 0260 Oslo
www.slottsvenn.no

TAKK TIL VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

ECKBOS LEGAT

FORSVARSBYGG

FORSVARET
Forsvarets
fellestjenester

Forsvarsdepartementet

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

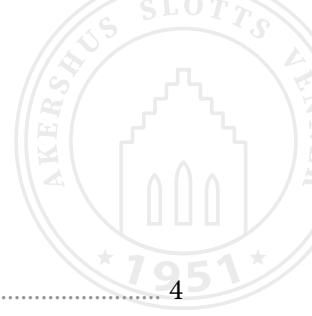
PAULA OG AUGUST STABÆKS LEGAT

**STIFTELSEN THOMAS FEARNLEY,
HEDDY OG NILS ASTRUP**

STIFTELSEN AKERSHUS FESTNING FOR KUNST OG KULTUR

FORSVARETS STABSMUSIKKORPS

Innholdsfortegnelse

Styreleder har ordet	4
Program 2026	5
Tur til Belgia	6
Styreleders tale i Brussel	10
Utflukt til Buskerud	13
Christian IV – Konge av Danmark/Norge	16
Nye lys på Akershus festning	26
Forsvarets historiske Museum	32
Stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur	35
Årsmiddagen	36
Styreleders tale under årsmiddagen	38
Styrets årsberetning	41
Resultatregnskap og balanse	44
Noter til regnskapet	46
Revisors beretning	47
Protokoll fra årsmøtet	49
Slottsdanserne	50
Medlemsoversikt	51
Kontingenter og medlemsfordeler	55
Grasrotandel	56

Styreleder har ordet

Av styreleder Geir Thomas Risåsen

Kjære venn av Akershus slott,

Vår venneforening kan se tilbake på 74 års virke og i 2026 har vi jubileum! Det plasserer oss blant de eldre venneforeninger her til lands. Våre medlemstall har holdt seg stabile og har de senere år ligget på rundt 400 medlemmer. Vi får stadig nye medlemmer, men ønsker selvsagt at vi skal bli flere og oppfordrer derfor våre medlemmer til å bidra med å rekruttere blant slekt og venner. Dere er våre viktigste ambassadører! Ikke minst gleder vi oss over våre yngre medlemmer som har kommet til i senere tid og som og vi hadde gleden av å møte på årets middag på Akershus slott. Det var særdeles hyggelig!

På årsmøtet skjedde det utskiftninger i styret der Marianne Brenna, Anne Marit Holø og Knut Magne Ore gikk ut. De fortjener alle en stor takk for god, solid og trofast innsats for Akershus slotts venner gjennom mange år. Samtidig vil jeg benytte anledningen til å ønske våre nye styremedlemmer Inger E. Brøgger Bull, Ida Hjort Kraby og Michael Tetzschner velkommen. På vegne av styret kan jeg love at vi skal ta godt imot dere.

Året 2025 har vært et relativt rolig år for venneforeningen. Det betyr imidlertid ikke at styret har ligget på latsiden. Blant annet har det vært arrangert to medlemsturer i løpet av året; en helgetur til Belgia med besøk i Brussel, Brugge og Gent. Deretter en heldagstur til Drammen og Kongsberg. Begge turene har vært populære og ikke minst svært hyggelige rent sosialt sett. Begge turene er nærmere beskrevet her i årsskriftet. Neste år vil by på nye opplevelser!

For Akershus slotts vedkommende har det skjedd organisasjonsmessige endringer ettersom Forsvarsdepartementet har opprettet en ny etat «Forsvarets historiske Museum» med Tine Berg Floater som sjef. Alle Akershus slott og festnings museer inngår nå som del av den nye etaten.

Samtidig vil jeg benytte anledningen til å minne om at SAKK (Stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur) har flere flotte arrangementer gjennom året. Dette er arrangementer der medlemmer av venneforeningen får rabatterte billetter til deres arrangementer på Akershus slott og festning, et tilbud styret håper at flere benytter seg av.

Med dette vil jeg takke for året som har gått og ønske alle medlemmer velkomne til nye arrangementer i 2026. Da står som nevnt et jubileumsår for tur. Jeg vil derfor benytte anledning til å ønske alle alt godt for det nye året!

Planlagt program for 2026

Vi har følgende planer for egne arrangementer i 2026:

Lang-helg til Berlin og Potsdam 04. – 07. juni 2026

Meget innholdsrik langweekend til Berlin og Potsdam, torsdag – søndag.

Vi legger opp et variert, spennende og innholdsrikt program, med besøk i noen av Berlins kjente severdigheter og kultur institusjoner.

Sanssouci Slott

På søndagen skal vi besøke den kjente Sanssouci-parken, en perle på UNESCOs verdensarvliste og Potsdams stolthet. Her skal vi besøke det ikoniske Sanssouci-palasset som Fredrik den store ferdigstilte i 1747. Vi

legger også inn et besøk på en av de øvrige kulturskattene Potsdam har å by på. Egen invitasjon med komplett program sendes ut som vanlig etter hvert.

Dagstur til Helgøya lørdag 05. september 2026

Storgårdene på Helgøya og Toten har røtter som strekker seg tilbake til middelalderen, da jordbruket var den sentrale næringsveien. Storgårdene er mer enn bare store jordbruksbedrifter; de er levende monumenter over en lang historie med tradisjonelt landbruk og lokal kultur. Vi skal ha omvisning på et par av storgårdene, hvor også lunsj inngår i besøket. Bl.a. skal vi besøke Hovelsrud gård, hvor vi får en eksklusiv omvisning av gårdens eier, Marianne Olsson, som vil vise oss både den restaurerte haven og det restaurerte huset.

Hovelsrud gård

Et besøk i en av egnens middelalderkirker inngår også i programmet.

Årsmøte og 75 års jubileumsmiddag torsdag 08. oktober 2026

I oktober 2026 fyller AKERSHUS SLOTTETS VENNER 75 år, som en av de eldste venneforeningene i landet. Denne begivenheten skal vi naturligvis feire, og vi inviterer til en festaften med et spennende program. Mer informasjon kommer etter hvert. Hold av datoen.

Brussel, Brugge og Gent, torsdag 22. til søndag 25. mai 2025

Av Tor Sannerud

I 2025 gikk vå utenlands tur til den spennende EU-hovedstaden Brussel med dags-utflukter til middelalderbyen Brugge, som står på UNESCOs verdensarvliste, samt Gent, også denne byen med et bilfritt sentrum preget av middelalder arkitektur.

På flyplassen i Brussel ble vi møtt av vår svensk talende guide Stefan, som fulgte oss under hele oppholdet i Belgia. Det viste seg at Stefan var meget kunnskapsrik og en engasjert og entusiastisk formidler.

Brussel, hovedstaden i Belgia og Europas administrative sentrum, er en by rik på kultur, historie og mangfold. Med sine imponerende bygninger, koselige kafeer og livlige gater, tilbyr Brussel en unik opplevelse for både innbyggere og besøkende.

Vi startet fra flyplassen til et av områdene i Brussel som er kjent for sin «Art Nouveau»-arkitektur. Høydepunktet var besøket i hjemmet til den kjente «Art Nouveau» arkitekten Victor Horta, som nå er et av Brussels anerkjente museer innen denne arkitekturformen. Etter lunsj var det innsjekk på Thon Hotel Brussels City Centre, et meget sentralt beliggende hotell, i gåavstand til mange severdigheter. På kvelden var det besøk i den norske ambassaderesidensen. Her var EU ambassadør Anders Eide vertskap for en buffet middag samt en orientering om Brussel ambassadenes betydning for en rekke forhold av internasjonal karakter. Her er det ikke bare forholdet til Belgia som ivaretas, idet Norge har tre ambassadører til Belgia, en Nato-ambassadør, en EU-ambassadør og en ambassadør til Belgia.

Den påfølgende dagen var det lagt opp til en guidet sightseeing til fots med vår guide Stefan. Vi startet dagen med besøk til en av Europas flotteste plasser; Grand Place. Turen tok oss også forbi den kjente attraksjonen Manneken Pis. Formiddagen ble avsluttet med besøk i The Royal Museums of Fine Art sin avdeling for «De store flamske mesterne».

van Bamebeck malt av Rembrandt

Mottakelse i ambassaderesidensen

Kanaltur i egen båt

Vi startet lørdagen med en halvannen times busstur til Brugge.

Brugge er en særpreget by, kjent for sine godt bevarte middelalderbygninger og romantiske kanaler, som gjør det mulig å oppleve byen fra båt. Brugge har en rik historie som strekker seg tilbake til det 9. århundre, og den var en viktig handelsby i middelalderen. Byen har opplevd en økende turist tilstrømming etter at den kom på UNESCOs verdensarv liste.

Vår guide Stefan tok oss med til fots i det gamle bysentrum, som fremstår i dag nesten nøyaktig som i «Middelalderen», med sine gamle bygninger, brosteinsbelagte smug og torv. Vi besøkte den imponerende «Vår Frues kirke» med Michelangelos sagnomsuste maleri «Madonna med barn». En båttur på kanalen, gjennom den gamle bydelen ga oss et godt inntrykk av hvordan byen opprinnelig ble planlagt. Det var vikingene som i sin tid la til her med deres vikingskip og kalte derfor området for «brygge», og som således ga navn til stedet.

Etter en interessant guidet tur i det berømte bryggeriet De Halve Maan spiste vi lunsj bryggeriets restaurant.

Det ble også tid til et besøk i den lille, men meget imponerende kirken «Hellige Blods-basilikaen».

Madonna med barn av Michelangelo

Hellige Blods Basilika

Gravensteen slott

Siste dagen gikk turen til Gent.
Gent er en vakker by, kjent for sin rike historie, imponerende arkitektur og livlige kultur. Byen ligger der elvene Lys og Leie møtes, og har vært et viktig handels- og kultursenter siden middelalderen.

Byens gamle sentrum er fylt med brosteinsbelagte gater, koselige kafeer og livlige markeder. Spaserturen med vår guide tok oss til det historiske bysentrum, som domineres av Gravensteen slottet, som dateres tilbake til år 1180.

Den imponerende kirken St. Bavo's Katedralen med «Gent Alterpiece», en altertavle fra 1400-tallet og malt av kunstneren Van Eyck, er Gent store stolthet. Sjelden har jeg vært i en kirke med så rik, mangfoldig og unik dekor som denne store katedralen.

Dette var det siste kulturelle besøket på vår reise til Belgia.

Gents Altertavle

GLADE VENNER PÅ TUR I ALL SLAGS VÆR

Styreleders tale under mottakelsen i ambassade-residensen i Brussel

Av Geir Thomas Risåsen

Kjære Ambassadør, ansatte på ambassaden, venner av Akershus slott. Det er en ære og en stor glede å få være her i kveld. En ære å få besøke residensen og ikke minst å bli tatt imot på en slik måte. Men også en stor glede å få en slik start på vårt besøk her i Belgia.

I dag er Brüssel ikke bare Belgias hovedstad, men på mange måter også Europas hovedstad, med hovedkvarter for EU, NATO og en rekke andre internasjonale organisasjoner, og en svært viktig by for Norges nasjonale interesser, både politiske og militære.

Men for fem hundre år tilbake i tid spilte Brüssel en enda viktigere rolle for Norge, og det var her Norges historie ble avgjort for de neste tre-fire hundre år. Det er særlig tre hendelser jeg vil trekke fram her.

På 1520-tallet regjerte den tysk-romerske keiser Karl den femte her. Vi tenker gjerne på han som spansk, men han var født i Ghent med flamsk som morsmål og bodde mesteparten av livet her i Brüssel.

Hans søster Isabella eller Elisabeth var gift med kong Christian II, og dermed dronning av Danmark og Norge. Det var erkebiskop Erik Walkendorf av Nidaros som fungerte som diplomatisk utsending og hentet dronningen og hennes følge herifra til Danmark i 1515.

Etter Stockholms Blodbad i 1520 ble det opprør i Sverige mot kong Christian, og det bredte seg til Danmark og Norge, så kongen måtte flykte i 1523 hit til Brüssel til svigerfamilien og be om asyl og hjelp. Han var ikke særlig velkommen, for han hadde blitt protestant og det falt ikke i god jord hos den sterkt katolske keiseren. Kongefamilien ble derfor inntil videre installert i et hus i den vesle byen Lier øst for Brüssel, i passe lang avstand fra hoffet.

I 1531 hadde Christian klart å samle nok støtte fra keiseren til å utruste en flåte for å erobre makten tilbake. Planen var å erobre Norge først, og deretter gå mot Danmark. Det gikk dårlig, mye av flåten gikk under i en storm, og han klarte ikke å innta Akershus med den vesle styrken han hadde tilbake. Så ble han tatt til fange og sendt til Danmark der han satt fengslet til han døde 27 år senere. Familien ble tilbake her i området.

Den andre hendelsen berører reformasjonen i Norge. I 1536 vant kong Christian den tredje borgerkrigen i Danmark, kjent som 'Grevens feide', og det første han gjorde var å innføre reformasjonen i Danmark, fengsle de katolske biskopene og abbedene og konfiskere kirkegodset. Det samme skulle skje i Norge, men det var for sent på året til å sende en flåte over Skagerrak, så det måtte vente til våren 1537. Det gav erkebiskop Olav Engelbrektsson, som var den som kongen helst ville få kloa i, en vinter til å omrøse seg og planlegge.

Her i Brussel gjorde nyheten om reformasjonen i Danmark at keiseren sendte en liten flåte til Trondheim for å redde erkebiskopen unna danskekongens klør. De kom så sent til Trondheim at returen måtte utsettes til våren 1537. Det ble en spennende og nervøs vinter: ville danskekongens flåte dukke opp før keiserens skip kunne legge ut på hjemreisen? Den 1. april 1537 la flåten ut fra Munkholmen i Trondheim, og denne datoen regner vi som slutten på middelalderen i Norge og reformasjonens innføring i Norge.

Det gikk bra: de to flåtene passerte hverandre uten å oppdage hverandre, trolig ved munningen av Sognefjorden. Senere reiste erkebiskopen til Brussel. Her ventet imidlertid et hardt slag: Han trodde han skulle få militær støtte til å gjenerobre Norge for den katolske tro, men i stedet ble han ironisk nok plassert i det samme huset i Lier der kong Christian hadde bodd, kjent som 'det danske huset' eller *Denenhof*. Her døde erkebiskopen et knapt år seinere, i februar 1538, og ble begravd ved høyalteret i Sint-Gummarus-kirken like ved. Graven er trolig bevart, men skjult under et nyere gulv. Samtidig med erkebiskop Olav gikk den siste planen om norsk selvstendighet bokstavelig talt i graven for de neste tre hundre år, like til 1814.

Den tredje hendelsen som fikk betydning for Norge var etterspillet ti år seinere. Ved flukten fra Trondheim tok erkebiskopen med seg en lang rekke verdifulle gjenstander fra domkirken og fra Erkebispegården. Disse ble deponert hos byrådet i Deventer. Etter Olavs død begynte en internasjonal krangel om denne skatten. Keiseren ville ha dekning for sine utgifter, kong Christian i Danmark mente han hadde rett på den, domkapitlet i

Ambassadør Anders Eide og Geir Thomas Risåsen

Trondheim sa den tilhørte dem, og fru Inger til Austrått krevde den på vegne av sine barnebarn, som erstatning for at erkebiskopen hadde henrettet deres far Nils Lykke. Det stakkars byrådet sto midt imellom.

Den som til slutt trakk det lengste strå etter ti års krangel var Pfalzgreven Frederik, som hadde keiserens støtte. Han var gift med datteren til kong Christian 2. Skatten ble brakt hit til Brüssel og registrert før den ble overlatt til Pfalzgreven. Her hører vi om gullkroner og smykker, men det viktigste for oss er en gjenstand uten særlig pengeverdi, nemlig St. Olavs øks med sølvbeslag. Denne øksen har vært en del av vårt riksvåpen siden 1280 og var vårt fremste nasjonalsymbol. Nå endte den i grevens tomme skattkammer, og vi vet ikke hva som skjedde med den. Det er blitt lett i Tyskland mange ganger, men dessverre forjeves.

Mye av opplysningen om erkebiskopens flukt er nylig gjenfunnet i riksarkivet her i Brüssel, et arkiv som ikke er kjent for 'ordning och reda', men som derfor kan gi store og viktige funn. Professor Louis Sicking ved Universitetet i Leiden fant materialet og har skrevet en bok om det på nederlandsk, men som nå er oversatt til norsk og engelsk og vil forhåpentlig utkomme i år. Virkeligheten er ofte mer spennende enn den beste krimroman!

Med disse ordene vil jeg også benytte anledningen til å rette en stor takk til ambassadør Jørn Glosli og til den øvrige stab her ved den norske ambassaderesidensen i Brüssel. Dere har gitt oss en pangstart på en tur vi alle har sett frem til. Så tusen takk til dere her på Ambassaden!

Dagstur til 1700-tallets Buskerud 06.09.2025

Av Tor Sannerud

Smithestrøm gård, Drammen

Hovedbygningen på Smithestrøm er distriktets eldste og største lystgårdsbygning. Den er utføret i rokokkostil 1767-78 og ble i 1780-årene fullført med interiører i Louis-Seize-stil. Smithestrøm regnes som en av de best bevarte rokokkobygninger i landet og ble fredet i 1923.

Huset ble reist av trelasthandler og skipsreder Gabriel Smith (1718–1769) og hans kone Petronelle Margrethe. Da bygningen ble fullført i 1788, var byggherrer og bygmester gått bort, og prosjektet ble ferdigstilt av sønnen Anders Smith. Neste generasjon, kaptein Gabriel Smith, var stortingsmann og bygdas ordfører gjennom 25 år.

Våre gode relasjoner med dagens eiere, Anne Helene og Jo Sellæg, gjorde det mulig å få en privat omvisning i hovedbygningen. Gården er ikke offentlig tilgjengelig.

Jo Selæg forteller

Smithestrøm gård

Gullskogen gård, Drammen

Gården Søndre Skogen var i slutten av 1700-årene eid av en velstående bonde, Hans Hansen Gullskogen. Da han kom i fengsel og døde, gikk gården på auksjon i 1793. Peter Nicolai Arbo og Anne Cathrine Collett, byens rikeste jet-set, slo til. I løpet av få år var husene på Gullskogen ombygd til klassisistisk landvilla etter engelsk-danske forbilder, og nedre del av jordveien opparbeidet til en 30-mål stor landskapspark.

Mens andre lystgårder langs elva ble erstattet av fabrikker og bolighus, er Gullskogen bevart. I 1857 ble det bygd ny stor enhetslåve som er intakt fra tiden det var gårdsdrift. I 1959 ble Gullskogen stiftelse og åpnet huset for publikum første gang i 1972. Fra 1996 ble Gullskogen del av Stiftelsen Drammens Museum. Anlegget ble «restaurert» av arkitekt Christian Fredrik Arbo.

Gården er et sjelden komplett anlegg. Huset er møblert som i Arbofamiliens tid, og uthusanlegget står intakt. Parken er også bevart, med nøttelund, dammer, og prydparterrer.

Vi hadde en guidet omvisning i hovedbygningen med påfølgende spasertur i den flotte parken.

Gullskogen gård

Kongsberg kirke

Kongsberg kirke er den største barokk-kirken i Norge og har et enkelt eksteriør, men et svært rikt rokokko-interiør. Lysekronene ble produsert ved Nøstetangen Glasværk i Hokksund i annen halvdel av 1700-årene. Over lysekronene ruver det majestetiske Glogerorgelet som ble bygget av Gottfried Heinrich Gloger.

De tre rokokkolysekronene i Kongsberg kirke er blant de største, vakreste og rikest utformede arm kroner av glass som finnes i Norden. Det var den tyskfødte glasskunstneren og gravøren Heinrich Gottlieb Köhler som tegnet lysekronene. Det er sannsynlig at han har hatt et nært samarbeide med Nøstetangens glassblåser James Keith.

Den inspirerende guiden Tove Magnusen holdt et interessant foredrag om kirkens historie, etterfulgt av en liten orgelkonsert med tre musikkstykker på det flotte orgelet, fremført av kirkens organist Matthias Anger.

Dette ble en variert og interessant dagstur i vårt nærområde, i strålende høstvær.

Foredrag og orgelkonsert i Kongsberg kirke

Christian IV – Konge av Danmark/Norge

Av styremedlem Pål Troye

Christian IV - En slottsvenns betraktninger – Del 1. Bakgrunn og oppvekst

Kong Christian IV var den kongen som bidro mest til utformingen av Akershus siden borgen ble bygget. Han var den lengst sittende monarken i vår historie og i tillegg den dansk/norske kongen som besøkte Norge flest ganger. Christian IV. er også den første monarken hvis liv er godt dokumentert. Vi vet altså meget om hans regjeringstid og hvorfor hans ettermæle er så omstridt. I denne artikkelen gjør en slottsvenn seg betraktninger om Christian IVs ungdom og hvilke forutsetninger han gikk til sin kongsgjerning med. Hvordan var hans oppvekst? Hvilke forhold rådet i hans samtid? Hva var situasjonen for Danmark da han ble konge? I «del 2» i neste årsskrift vil betraktningene dreie seg om hvordan han forvaltet sitt gode utgangspunkt og vurderinger rundt sider ved hans omstridte kongsgjerning. Se hva som skjer...

Christian den IVs Akershus er det vi ser i dag

Den som besøker Akershus i dag møter Christian IVs slott, ikke slottet slik det en gang ble bygget. Det var en middelalderborg Håkon 5. Magnusson bygget rundt 1300. De rette murene var ikke beregnet på kanonbeskytning slik man ser dem på Holger

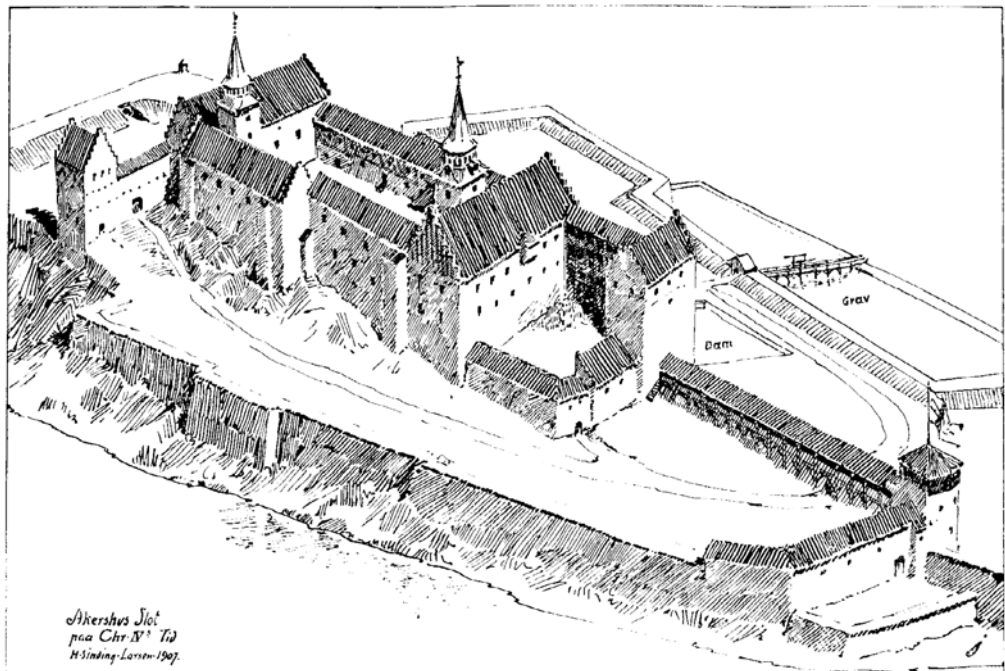

Holger Sinding Larsens rekonstruksjon av Akershus festning på 1300-tallet. Foto: Riksantikvaren

Sinding Larsens rekonstruksjoner av Akershus festning på 1300-tallet. Sinding-Larsen var utførende arkitekt i restaureringsarbeidene på Akershus 1905-22 og er vår beste kilde.

Bare mindre utbedringer ble gjort de påfølgende 300 årene. Borgen stod riktignok imot alle angrep gjennom årene, men med betydelig hell må man kunne si. I løpet av 1500 tallet var kanoner blitt vanlig i krigføring. Da Christian IV tok over som konge på 1590-tallet la han opp til en politikk basert på en sterk militærmakt. Han forstod at Akershus var avleggs og satte allerede som tenåring i gang omfattende forbedringsarbeider. I 1604 stod første byggetrinn ferdig. Et fremskutt bastionsystem med jord- og steinvoller skulle ta av for kanonbeskytning, og egne kanonbatterier var rettet mot fiendens angrepslinjer. Det kostet, og en ekstraskatt var blitt utskrevet på Østlandet. Borgen skulle jo beskytte Oslos innbyggere. Christian syntes tydeligvis at lokale krefter måtte bidra, og satte til og med byens kvinner til å bære teglstein.

Videre utbygging foregikk fra 1616 og utover hele kongens regjeringstid, og den gamle middelalderborgen ble radikalt ombygget til et renessanseslott som ga borgen den nye silhuetten vi kjenner i dag. Restene av det gamle hoved tårnet Vågehals ble revet, og trappetårnene Blåtårn og Romerikstårnet ble reist. Bygningene rundt borggården ble gjort sammenhengende ved ombygginger og tilbygg. Det gamle krutt-kammeret under slottskirken ble ominnredet til fire fangehull, hvorav to fortsatt

Knutstårnet Nordfløien (Haakon VI). Østfløien (Kr. IV). Blåtårnet (Kr. IV). Jomfrugangen. Munketårnet (Fr. II).
 (Haakon VI). Romerikstårnet (Kr. IV). Borggården. Sydfløien (Kr. II). Jomfruhaven. Forsænkede batteri.
 Romeriksfloien (Haakon VI). Skriverstuen (Kr. IV). Jomfrutårnet (Kr. II).
 Langforborg. Forborgen.

Holger Sinding Larsens rekonstruksjon av Akershus slott på Christian 4.s tid. Foto: Norsk Teknisk Museum

eksisterer. Kongens og stattholderens rom ble utbedret og rikt innredet. I sin samtid fremstod den nye borgen som en by i byen og etter den store bybrannen i 1624 beordret kongen flytting av byen for å dra nytte av Akershus beskyttelse. Dette var antagelig Norges første reguleringsplan.

En slottsvennis betraktninger rundt Christian IV

Med sine bidrag til Oslo og Akershus er Christian IV med andre ord berettiget en plass i ethvert årsskrift av Venneforeningen. Hans virketrang gjaldt naturligvis ikke bare hos oss og han regjerte Danmark-Norge i over 60 år. Jeg har antydnet at hans ettermæle er omstridt.

Hvorfor er det slik? I ordet ligger det en tvetydighet. Kanskje vil man vurdere ham ulikt avhengig av hvilket aspekt og tidsperspektiv man vurderer resultatene av hans mange tiltak og reformer ut fra.

Ibsen skriver i Peer Gynt at «når utgangspunktet er som galest, blir titt resultatet originalest». Var det slik for Christian IV? Hva i Christians bakgrunn kunne ligge til grunn for en slik blanding av storverk og skandaler? Gode kilder er det nok av, og populærvitenskapelige fremstillinger som «Kongerekka», både i Norge og Danmark, inspirerer til å gjøre seg sine egne betraktninger. Her er mine.

Fra et velkomment barn til herskesyk liten prins

Da den danske kongen Fredrik 2. endelig fikk en sønn i 1577 vakte det stor begeistring i riket. Han var blitt konge i 1559, men hadde giftet seg først som 38 åring i 1572. Han hadde forsøkt seg på både den jevnaldrende Elisabeth 1. i England, og Maria Stuart i Skottland, men uten hell. At han var ungarer uten arving da han ble konge 24 år gammel gjorde at det danske riksrådet krevde en håndfestning som sikret rådet en større formell valgfrihet ved det fremtidige valget av en etterfølger. Til slutt valgte han den over 20 år yngre Sophie av Mecklenburg. Danmark hadde som kjent lange historiske forbindelser til dette hertugdømmet med grense mot danskekongens eget hertugdømme Holstein. Dessuten var Sophie barnebarn av Frederik den 1. Hun hadde først født 2 døtre, men 5 år etter kom altså en sønn som fikk navnet Christian. Vår Christian.

Straks satte hans far Fredrik 2. sin fremste vitenskapsmann, Tycho Brahe, til å lage et horoskop for den nyfødte. Horoskopet kom til å passe forbausende godt på den fremtidige kongens livsløp. Han ville bli fysisk velskapt, interessere seg for vitenskap og kunst, bli meget berømt og få mange barn. Dertil ville han komme til å holde av mat, vin og kvinner, men samtidig oppleve motgang mot slutten av sitt liv. Astrologi og astronomi var på denne tiden ikke adskilt som i dag og Tycho Brahe var en av tidens fremste astronomer. Dessverre sa ikke horoskopet noe om hvordan han kunne unngå de dystre blant spådommene. Tycho Brahe var under Frederik 2.s sterke beskyttelse, men skulle etter dennes død bli utstøtt fra Danmark og foreta sine største bragder i Praha under Habsburgerkeiseren Rudolf 2., bl.a. med Johannes Kepler som assistent.

Uansett horoskop, er Christian en av de danske konger vi vet aller mest om og en av de første konger som man også vet hvordan ble oppdratt. Hans far, Frederik 2., oppfattet sin egen oppdragelse som mangelfull. En årsak kan ha vært at Frederik hadde dysleksi.

Det er for eksempel ikke bevart et eneste brev fra ham, i motsetning til sønnens 3000. Frederik opplevde visstnok en krevende barndom pga sine lesevansker, men på dannelsesreiser i Europa opplevde han en viss suksess og fikk opparbeidet selvtiliten. Ikke minst likte han hemningsløse fester og alkohol.

Antagelig var det ikke noe galt med hans hode. Uansett var han klok nok til å ville gjøre det bedre for sin sønn.

Hans oppvekst var antagelig ikke bare kos og gøy og moro, men han har antagelig konstant vært i sentrum og vant til å gi sin mening til kjenne. Etter 2 år hos sine beste-foreldre i Mecklenburg, kom han hjem og ble offisielt valgt som sin fars etterfølger i Danmark og Norge. Danmark var fortsatt valgkongedømme og adelen holdt hardt på retten til offisielt å utnevne tronfølger, selv om eldste sønn normalt ble valgt. Den våkne leser vil huske hvordan dronning Margrethe i sin tid utnyttet dette til fordel for sin sønn Olav, 200 år tidligere.

Christian fikk førsteklases utdanning

Kort tid etter tronfølgervalget begynte undervisningen. Han skulle selvfølgelig lære latin og behersket etter hvert 7 språk. Like selvfølgelig var undervisningen i religion, for en konge skulle ha respekt for den guddommelige orden og guds vrede. Mindre typisk var at faren ville at han skulle undervises i nærmest alle fag. Slik ble han ikke bare historiker, jurist og statsviter, men også ingeniør og militær. I tillegg var han en veltrøstet idrettsmann i mange av tidens disipliner. Christian ble med andre ord oppdratt til å bli

et typisk renessanse-menneske. Det er naturlig å tenke seg at den allsidige utdannelsen ga grobunn for Christians mange forskjellige interesser. Innsikt på en rekke områder har sikkert stimulert hans kreativitet og virkestrang gjennom livet, og kanskje

Det hadde vakt stor glede da den 44 år gamle [Frederik 2.](#) fikk en sønn i 1577. Frederik 2. med krone, septer og rikseple, sønnen Christian til høyre. Framstilling fra Kronborg-tapetene, en serie tapeter i Kronborg slott, Helsingør. Tapetene er fra slutten av 1500-talet. [Kronborg-tapetene](#), Av Ukjent kunstner. [Falt i det fri](#) (Public domain)

også ført til et behov og evne til detaljstyring, sjelden for en monark. Christian utviklet tidlig også en dyp religiøsitet, men de kristne dydene så imidlertid ikke ut til å gjelde ham, i hvert fall ikke når gjeldt hans eksessive drikkfeldighet og appetitt på kvinner allerede i ung alder.

En rekke av Christians skolearbeider er bevart, både stiler og tegninger. Under er det en tegning man antar Christian gjorde av både krigsskip og fornemme soldater i kamp, muligens når læreren kikket vekk.

I undervisningen skulle han ikke isoleres, men fikk lekekamerater. Det var mer enn vår egen kronprins Olav fikk de første årene i Kristiania. Imidlertid er det ikke sikkert Christian var så morsom å leke med. Ifølge samtidige opptegnelser hundset han sine kamerater i et strekk som en herskesyk liten diktator. Han instruerte dem flittig i hvordan de skulle oppføre seg og behandlet dem som sine undersåtter. Han både ble behandlet som, og oppfattet seg selv som, det han var - en liten prins

Chr tegninger fra skoletiden

Europas rikeste tenåring

Det er ingen tvil om at Christians utgangspunkt var godt. Han fikk en førsteklasses utdannelse, og ble fra han var liten forberedt på sin fremtidige rolle. Da faren døde i 1588 ble Christian konge, bare 11 år gammel. Selv om Riksrådet og moren styrte for ham noen år fulgte han våkent med. Faren hadde drevet sine resultatløse kriger til høye kostnader, men sluttet moroa i tide til å få orden på statsfinansene før Christian ble konge. Han hadde bygget den store festningen Kronborg ved Helsingør i Danmark og Helsingborg slott på den andre siden av sundet som den gang var dansk. I siste årsskrift kunne man lese at Erik av Pommeren hadde innført tollinnkrevingen i Øresund på 1400 tallet. Med en sterk krigsflåte og kanoner på begge sider ble alle som ville passere tvunget til å betale en prosentsats av verdien av skipslasten i toll. Kapteinen skulle selv angi verdien, men hvis tolleren på Kronborg mente den var angitt for lav, hadde han rett til å kjøpe lasten til kapteinens

Norsk Speciedaler med Chr 4.s portrett. (falt i det fri)

fastsatte pris. Smart ordning, ikke sant? Men det aller smarteste var at inntektene gikk til kongen personlig. Andre skatter måtte kongen krangle med det kjipe Riksrådet om, tollene ga ham personlig økonomisk handlefrihet. Ettersom handelen med Østersjøområdene på denne tiden vokste kraftig, nærmest fosset pengene inn i kassen til den unge kong Christian.

Det er ingen tilfældighet at Shakespeare lot sitt teaterstykke om prins Hamlet (skrevet 1604) foregå på Kronborgs slott. Alle i Europa kjente til det smale sundet og mange kjøpmenn forbannet de formuer de mistet til den danske konge. At Christian var født med en sølvskje i munnen er altså en grov underdrivelse. Han var antagelig Europas rikeste tenåring da han tiltrådte som konge og med en økonomisk handlefrihet som mange europeiske fyrster misunnte ham, deriblant hans svoger kong James av Skottland og senere England, gift med hans søster Anne. Samtidig var betydningen av å beherske landområdene på begge sider av Øresund åpenbar. Også for svenskene må man anta...

Riket Christian skal overta

Det riket som den unge Christian skulle overta var betydelig større og mektigere enn i dag. I tillegg til Danmark på den ene siden av Øresund lå på den andre siden Skåne mot sør og Halland mot nord. I tillegg kom Norge med Båhuslen, Jemtland og Härjedalen, som i dag er svensk, foruten en del øyer. Danmark stilling kunne regnes blant stormaktene i Europa.

Danmark-Norge rundt 1600

Imidlertid var det ikke noe utviklet samfunn han overtok. Befolkningen på ca 1,5 millioner var spredt utover et område større enn f.eks. Frankrike, som hadde minst 10 ganger så stor befolkning. Industri var det lite av og de fleste mer avanserte varer kjøpte man fra utlandet. Den danske adel tjente penger på korn som man bl.a. fikk solgt til Norge, den fattige delen av riket. Paradoksalt nok var det Norge som hadde noe eksport av betydning, nemlig trelast og ulike metaller.

I sør hadde hertugdømmene Slesvig og Holstein vært underlagt Danmark. I Slesvig hadde hertugen den danske kongen som overherre. Christian var med andre ord hertug under seg selv om man vil. Hvorfor innlemmet ikke bare danskekongene hertugdømmet inn under Danmark, det måtte da forenkle saken? Nei, så enkelt var det ikke. I Holstein var nemlig hertugen underlagt den tysk-romerske keiser. En innlemmelse av Holstein ville ikke keiseren tillate, da det ville minske hans makt i Holstein og holsteinske adelsmenn kunne miste sin jord i Slesvig.

Dessuten kunne kongen bruke hertug-statusen som pressmiddel overfor det danske Riksrådet dersom kongen, som konger flest, skulle ønske å gå til en eller annen krig og Riksrådet bremsset. Kongen kunne da true med at han ville gå til krig som hertug i Slesvig-Holstein med penger fra Øresundstollen... Gjett om han skulle komme til å gjøre det!?

Christian kronet til Konge som 19 åring i 1596

I 1591 ble Christian så hyllet til konge i Oslo under den såkalte herredagen, en samling av norske riksråder og embedsmenn. Dette var Christians første møte med Akershus. Heldigvis ble hans formynderregjering ledet fornuftig av kansleren Niels Kaas, som hadde vært en av Frederik 2.s nærmeste rådgivere de siste årene. På sitt dødsleie i 1594 kalte han den unge kong Christian til seg for å gi ham gode råd om regjeringens utførelse. Især understreket han viktigheten for Danmark av å ha en sterk flåte.

Kaas hadde vært en stødig leder som ikke fant på noen sprell og arbeidet for et fredelig forhold til Sverige, så Øresundstollen kunne fortsette å strømme inn. Etter Kaas' død bestemte Riksrådet at den

«Ved Niels Kaas' dødsleie» av Carl Bloch, 1880- Gutten i rødt forestiller Christian IV som mottar nøklene til kronregaliene. Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot

modne 17-årige Christian skulle slippe til. Han var allerede regjerende hertug i Slesvig-Holstein og allerede i åtte år blitt vant til å gå stadig mer opp i kongerollen.

Det var derfor en mann med en uvanlig sterk selvfølelse som ble kronet i Vår Frues Kirke i København i august 1596.

Man hadde hatt over et år på å forberede kroningen. Hele landet måtte bidra med matvarer og det var innkrevet ekstra skatter for å kunne finansiere dem. Ryktene snakker om 1700 lam, 1200 gress, fontener med vin og titusener av glass til å drikke den av og mye av dette ble delt ut gratis til folket. Man slo ny mynt med kongens portrett og det ble til og med laget en helt ny og kostbar kongekrone til unggutten. Prisen var 13000 daler, omtrent det samme som hans senere brukte på å bygge Rosenborg slott i København. Årslønnen til en håndverker var 30 daler – regn om selv! Kroningsfestlighetene ble overdådig praktfull med prosesjoner, fyrverkeri, turneringer, gaver til de fattige. Det hele vitnet om hvor viktig det var å bruke denne anledningen til

Christian IV.s kroning. Maleri av Otto Bache. (falt i det fri)

å vise undersåtter og utenlandske herskere hvor sterk den danske adelen og kongemakten var. Christians favorittkostyme under karnevalet, var Alexander den Store. Tilfeldig? Neppe!

Christian IVs utgangspunkt var det beste

Herværende slottsvenns oppsummering av Christians forutsetninger for kongegjernen er altså at «Dailigere kunne utgangspunktet ikke blive»: Om «resultatet ble som originalest» var det i hvert fall ikke fordi «utgangspunktet var som galest.». Christian var en ung velvokst, atletisk konge, dyktig i ridderlige idretter, språkmektig, velformulert, skolert i mange boklige fag og til og med praktiske ferdigheter. Hans far og riksrådet hadde styrt stødig i 25 år før han tiltrådte og han hadde gode kunnskaper om utviklingen i tidens Europa. Den økonomiske handlefriheten kan ha virket som omtrent ubegrenset på den unge kongen og hans store rike formelig ropte på å bli utviklet, ikke minst i Norge. Den sjansen skulle han gripe. Han skulle komme til å besøke Norge over 25 ganger mot farens ene.

Potensielle politiske farer for den unge kongen

Selv om engelskmenn, hollendere og svensker mislikte Øresundstollen var det ingen umiddelbare politiske farer som truet. Riktignok truet både svenskekongen og den russiske tsaren kongens interesser i det nordlige Norge. Christian skulle snart markere seg der, men det var ingen aktivitet som det direkte hastet med å stanse.

En trenger imidlertid ikke lete lenge i historien for å finne Konger som klarer å provosere frem egenproduserte politiske farer. Disse stammer ofte fra ambisjoner og overmot og fører ofte til fyrstenes dyreste hobby, krig! Krieger varer som regel lengre enn man regner med, det har vi utallige eksempler på, ikke minst i vår egen tid. Unntaket er Margrethe som klarte seg uten krig, med et lite unntak. Til gjengjeld vant hun det svenske

Christian 4. ca 1612. «The games have begun»
Maleri av Pieter Isaacsz (falt i det fri)

kongeriket med denne ene ukes lange krigen. Mannlige danskekongers kriger som trekker ut, ruinerer finansene. Man kan låne av Hanseatene, men det koster politisk innflytelse. I det hele tatt... Hva kunne man forvente av Christian?

Selv om det ikke var akutt, var forholdet til Sverige alltid en potensiell utfordring. Helt siden Christian 2. massakrerte den svenske adel som nykronet svensk konge i 1520, kjent som det «Stockholmske blodbadet» hadde forholdet mildt sagt vært dårlig. Utfordringen lå både i å sikre Øresund og herredømmet i Østersjøen, men også overherredømmet i Nord-Norge som svenskekongen kalte seg konge over.

Konflikten mellom katolikker og protestanter i Europa var også en potensiell usikkerhet, en politisk kruttønne som 25 år senere skulle eksplodere i det som blir kalt tredveårskrigen. Hvilken rolle kunne Christian komme til å spille her?

Eneveldet ble ikke innført i Danmark før i 1660 og helt fra starten av sin regjeringstid var Christian i en evig tautrekking med det danske Riksrådet i kampen for å realisere sine ambisjoner.

Uansett, da Christian tok fatt for alvor var hans virketrang ubendig, noe som skulle gi seg utslag i en strøm av ideer, initiativ og tiltak. Det hastet med å modernisere landet og styrke militæret. En stor appetitt for «piger, vin og sang» som sin far ble foreløpig bare sett på som mandig. «The games could begin !»

Fortsettelse i Årsskriftet 2026.....

Et flott lys på Akershus festning, som er festningen verdig

Av Hanne Berg, festningsforvalter Akershus festning.

Alle bilder: Forsvarsbygg

Det nye flomlyset fremhever murer, tårn og bygninger på et av Norges viktigste nasjonalmonument. Prosjektet ivaretar Riksantikvarens strenge krav til kulturminnevern. De nye miljøvennlige LED-armaturene vil også til å effektivisere driften betydelig.

Prosjektet har totalt en kostnad på 13 millioner kroner og er beregnet til å gi årlige besparelser på opptil 280 000 kroner.

Det var store utfordringer med flomlyset på Akershus festning, og flere steder var det mørkt. Leverandøren av lampene gikk konkurs, så erstatning og utskiftning av lamper var umulig. Flere av lampene var lave og ødelagt ifm gressklipping, snømåking eller hærverk, og brannen i Festningen restaurant var heller ikke bra. Det var store driftskostnader ved utskiftning av pærer, og strømforbruket var høyt.

Eksisterende løsning var basert på metallhalogen lyskilder, og det ble besluttet å erstatte disse med overgang til LED med mål om rimeligere strømforbruk. Det var til sammen 252 armaturer i det «gamle» flomlyset.

Nytt flomlys

Designet for flomlyset på Akershus festning ble utarbeidet av Erik Selmer i 2013, og dette hovedgrepet skulle beholdes, men forbedres. Flomlyset om ble åpnet 5. des 2013 fikk Norsk Lyspri i 2014.

Formålet med tiltaket var å redusere strømforbruk ved å skifte til LED, samt å lage en mer robust løsning når det gjelder plassering av armaturer og høyde på lysmaster. Det ble viktig at vi fikk løftet lyspunktene over bakkenivå.

Tiltaket ble godkjent av Riksantikvaren i januar 2025 med bl.a forutsetning om at blåtårnet skulle fremheves med en dempet blå belysning.

Det ble stilt krav fra Riksantikvaren om prøvebelysning for valg av temperatur og fargenyans som ble lagt til grunn for detaljprosjekteringen og valg av leverandør. Prøvelyssettingen ble gjennomført på kveldstid i minusgrader 9. desember 2024 og 14. januar 2025.

Byantikvaren godkjente arbeidene med nytt flomlys i januar 2025, men stilte krav om overvåking av arkeolog noen steder, samt tilstedeværelse fra NIKU innenfor det vernede området ved Akershus slott.

KORO ga tilslutning til belysning av muren bak Deportasjonsmonumentet.

Det var ønskelig med ulik styrke og farge på fjell, mur og bygninger. Anlegget må kunne styres på en effektiv måte.

Gjennomføring

Først startet vi i 2023 med en prosjektbeskrivelse fra Kyndell, som var et viktig grunnlag for å beskrive behovet for midler slik at vi kunne starte detaljprosjekteringen.

I mars 2024 ble det gjennomført en offentlig anskaffelse på detaljprosjektering og lysdesign for prosjektet. Denne ble vunnet av Zenisk AS på bakgrunn av pris og kompetanse. Zenisk har også hatt en rolle i prosjektledelsen av prosjektet.

Forsvarsbygg gjennomførte en anskaffelse for innkjøp av armaturer og master. Denne ble vunnet av SML Lighting, som leverte et tilbud med lamper fra BEGA GMBH og Selux samt master fra Vik Ørsta. Det er montert noen spesiallamper på Kontraskjæret; såkalte Gobo Framere.

Elektroarbeidene ble gjennomført av Installatøren AS. Gravearbeider og levering av fundamenter ble utført av Park & Anlegg AS. Styringssystemet ble levert av Stockholm Lightning og Lyskontroll AS.

Prosjektgruppen fra Forsvarsbygg har bestått av: Prosjektleder: Thomas Sveen, Hanne Berg Festningsforvalter, Roberta Luciani Kulturminne, Elisabeth Calder Anskaffelse.

Endelig resultat

Festningen er nå opplyst langs hele Akershusstranda og Oslo Havn sitt området fra Normandieplassen og til Kontraskjæret, og derfra videre med armaturer på takene til stallene til Statsbygg samt Oslo Militære samfunn. Indre festning har armaturer som belyser Akershus slott fra flere vinkler. Akershus slott har fått et nytt blåskjær som markerer Blåtårnet, og Romerikstårnet har en ny nyans for å balansere tårnene.

Opplysningen av Festningen Restaurant er styrket med spesialarmaturer (opplysning av restauranten) samt 5 pullerter til opplysning av gangstien inn til restauranten.

Flomlyset har fått en markant endring fra tidligere med ulik fargenyanse på fjell, murer og bygninger. Det ble brukt 3000 Kelvin (varm) fargetemperatur på mur og bygninger og 4000 Kelvin på ytre fjell.

Nytt flomlys har resultert i utskiftning av totalt 232 armaturer til flomlyset av festningen.

Bærekraft

Forsvarsbygg har i planleggingen lagt særlig vekt på hensynet til naturmangfold og økologisk bærekraft. Direkte belysning av trær er bevisst unngått for å redusere negativ påvirkning på insektpopulasjoner og for å ivareta leveområder for fugl og andre arter som er følsomme for kunstig lys.

Hvorfor er dette et viktig prosjekt?

Akershus festning er et historisk kulturminne av stor betydning for Oslo. For Forsvarsbygg er det et viktig samfunnsansvar å forvalte og utvikle landets festningsverk. Festningene er en del av vår nasjonale identitet, og vi skal sikre at de både bevares og brukes.

Tårnene på Akershus slott er Oslo's signaturprofil, og at denne fremkommer som et tydelig og markert punkt i bybildet, viser det nødvendige og betydningsfulle samvirke mellom byen og festningen. Festningens belysning understreker også havnens viktige plassering i bybildet og markerer på en god måte Oslos plassering ved fjorden. Samarbeidet med Oslo Havn har vært utmerket.

Forsvarsbygg og Forsvaret har et godt samarbeid med Oslo Kommune for å utvikle et økt byliv og bedre samspill mellom festningen og byen. Denne store og betydelige investeringen er et godt eksempel på dette.

Oslo er en by med en tydelig identitet og historie. Festningen med sin sentrale plassering i bybilde er kanskje den viktigste arenaen i byen som bekrefter dette.

Akershus festning er en av Norges mest besøkte turistattraksjoner og hadde i 2024 1,6 millioner besøkende. Vi ønsker og håper at byen befolkning er stolte av festningen, og at den historiske arven den representerer kommer enda bedre til uttrykk.

Åpningsarrangement

Forsvarsbygg inviterte til markering av ny belysning av Akershus festning 5. nov. 2025. Ordfører Anne Lindboe og fungerende direktør i Forsvarsbygg, Camilla Mathiesen, sto for den offisielle lystenningen. Markeringen avsluttet med et unikt klokkespill av stykket «Light» av Hans Zimmer fra rådhusklokkene, som var en gave fra Oslo Kommune. Det var også en hilsen fra fungerende kommandant Evy Linchausen Skar.

Camilla Mathiesen, fung.
Adm. direktør Forsvarsbygg,
Ordfører Anne Lindboe,
festningsforvalter Hanne
Berg, fung. Kommandant Evy
Linchausen Skar

Akershus slott i Forsvarshistorisk museum – en ny mulighet?

Av Tine Berg Floater, sjef Forsvarsmuseet og Akershus slott og festning

De tre lokasjonene jeg har ansvaret for; Akershus slott, Besøks-senteret på Akershus festning og Forsvarsmuseet, ble sammen med Norges Hjemmefrontmuseum, 1. januar 2025 deler av Forsvarshistorisk museum – og her er litt om endringene som har skjedd i vår etat det siste året.

Vi er mange som bryr oss om Akershus slott; både enkelt-personer og institusjoner. Ansvaret for formidlingen på slottet og de andre museene på festningen har lenge ligget til Forsvaret, men det er ikke vanskelig å skjønne at museumsarbeid og publikumstjenester ikke er Forsvarets viktigste oppgave, og derfor ikke står øverst på prioriteringslistene når det gjelder ressurser og omtanke. Museale fagoppgaver er heller ikke Forsvarets største styrke, uten forkleinselse for tidligere kolleger. At Forsvarets museer ville få det bedre utenfor vår militære kommando, har derfor blitt tydeligere og tydeligere etter hvert som årene har gått.

Tanken om å skape noe nytt og tidsriktig ble til blant de ansatte i Forsvarsmuseets ledelse. Det var klart at skulle museene som forvaltet Forsvarets historie få en bedre framtid, måtte det skapes en ny organisasjon utenfor den militære sfæren, der bevilgninger, ansvar og fagkompetanse lå nærmere oppgavene som skulle utføres. Det som fulgte, har hatt preg av ekstremsport. Å etablere en ny etat på under ett år krever sine ansatte. Men med dedikerte medarbeidere med direktør Erling Kjærnes i spissen, tett samarbeid med embetsverket i Forsvarsdepartementet, samt faglig og administrativ støtte fra Forsvarets Fellestjenester, kom man i mål – og 1. januar 2025 var Forsvarshistorisk museum en realitet.

Forsvarshistorisk museum er et nasjonalt nettverk av historier som har formet dagens Norge. FHM består av åtte museer og fjorten festningsverk. Museene er i tillegg til de fire lokasjonene på Akershus festning; Flymuseet i Bodø, Rustkammeret i Trondheim, Marinemuseet i Horten og flysamlingen på Gardermoen. Bergenhus festningsmuseum og Oscarsborg festning kommer i tillegg. Jeg har altså seks museumsledere som kolleger i Forsvarshistorisk museum.

Det var en stund snakk om at den nye etaten Forsvarshistorisk museum skulle ligge under Kulturdepartementet, der de andre museene har tilhold, men daværende forsvarsminister Bjørn Arild Gram ville det annerledes. Og vi er glade for at den nye etaten forble nært knyttet til Forsvarsdepartementet og Forsvaret. Nå er vi én av seks underliggende etater i Forsvarsdepartementet. Hva betyr det?

I Forsvarsdepartementets hovedinstruks til Forsvarshistorisk museum fra 1.1.2025 heter det blant annet i pkt. 4.1. om etatens samfunnsoppdrag:

Samfunnsoppdraget til etaten Forsvarshistorisk museum er å formidle Norges forsvars-, militær-, krigs- og etterkrigshistorie og den militære kulturarv og tradisjon. Museet skal, gjennom forskningsbasert kunnskap, bidra til en opplyst debatt omkring krig og konflikt, fred og demokrati.

...

Forsvarshistorisk museum skal være attraktivt og relevant for hele befolkningen. Museet skal bygge opp under forsvarsviljen i samfunnet og belyse norske forsvarsveteraners innsats.

Da direktør Kjærnes talte under åpningen av det nye museet i januar, sa han:

«Vi ønsker å være et museum som avspeiler det norske samfunnet og norsk historie på en god og spennende måte, men ikke bare det. Vi ønsker også å bidra til å forme dette samfunnet. Ofte tenker vi på museet som et sted som oppbevarer støvete ting. Gjenstandene våre er åpenbart viktige, men det viktigste vi gjør er å skape en arena for undring, læring og lagbygging. Som museum er vi med på å skape både det mindre militære «vi» og det store nasjonale «vi».»

Forsvarshistorisk museum har en plikt til å videreformidle gode og sannferdige historier og til å holde forsvarshistorien i hevd, samtidig som den skal utfordre det nye. Vi skal skape engasjement og bidra til innsikt og refleksjon. Her er det mange målgrupper å engasjere – og mange muligheter. At vi har blitt en egen etat gir oss blant annet nye muligheter til utvikling. Uavhengigheten av Forsvaret åpner dørene for innovasjon og modernisering både av formidlingen og organisasjonen.

Dette betyr ikke at vi ønsker å fjerne oss fra Forsvaret eller forsvarshistorien, men vi ønsker å være sikre på at vår museale kompetanse, vår integritet og våre samlinger viser Norges militære historie på en faglig best mulig måte.

Praktisk har det skjedd mye dette året. Forsvarshistorisk museum har fått på plass en egen administrasjon med funksjoner og ansatte innen økonomi, HR og IT. På publikumssiden har vi ansatt flere museumsverter, og de fire museene på festningen samarbeider nå på en helt annen måte for å sikre at vi holder åpent alle steder og at vi har kvalifisert personell på plass. Det er fint å vite at når vi søker etter nye museumsverter er vi attraktive arbeidsgivere. I år har vi gått to runder med ansettelse, og hver gang har vi hatt nærmere 400 interesserte søkere. De som var heldige å få jobb, er høyt kvalifiserte og engasjerte mennesker som vi skal ta godt vare på.

Hva vil Forsvarshistorisk museum satse på? Vår første formidlingsstrategi fokuserer på tre store prosjekter:

- For det første formidling av andre verdenskrigs begynnelse i Norge med senkningen av krigsskipet «Blücher» 9. april 1940, der det er hentet opp gjenstander fra vraket nå 85 år etter at skipet gikk ned. Disse gjenstandene blir hovedattraksjonen i den nye utstillingen på Oscarsborg. Og det er fantastiske historier knyttet til dem.
- For det andre en stor utstilling i Forsvarsmuseet i samarbeid med Museet for 2. verdenskrig i Kyiv i Ukraina. Denne utstillingen presenteres av ukrainerne og viser hva krigen som pågår gjør med landet og folket der. Utstillingen er tenkt åpnet om et år.

- For det tredje skal vi feire det store Hærjubileet i 2028. Dette blir en landsomfattende markering med mange involverte og i tett samarbeid med Forsvaret generelt og Hæren spesielt, men der Forsvarshistorisk museum håper å spille en ledende rolle.

I det små skjer det andre ting; mindre utstillinger, foredragsserier, omvisninger, opplegg for lærere og skoleelever, fagdager og arrangementer. For eksempel vil vi på Forsvarsmuseet åpne en utstilling i februar om en helt ukjent tysk ambulerende domstol som fungerte i perioden 1936-1944. Den dømte motstandsmenn fra mange land, men kom også til Bergen og Oslo, og den dømte til sammen omtrent 200 norske motstandere av naziregimet. Flere satt fengslet på Akershus og ble skutt her. Historien om arkivet etter denne domstolen er nokså utrolig, og vi vil lage et omvisnings- og undervisningsopplegg rundt denne utstillingen om den såkalte Reichkriegsgericht – Rikskrigsretten – sammen med Besøkssenteret på Akershus festning og Norges Hjemmefrontmuseum. Det er verdt å få med seg.

Jeg vil også gjerne anbefale våre foredragskvelder og arrangementer som dere finner informasjon om på nettsidene våre; fhm.no. Og om dere ennå ikke har hørt podcasten vår «Alt var bedre før», har dere noe morsomt i vente. La meg likevel reklamere spesielt for oppsetningen av «Reisen til julestjernen» på Karpedammen scene i begynnelsen av desember. Om det er én forestilling du skal ta med barn og barnebarn på i år, er det denne. Det blir spektakulært!

På Akershus slott arbeider vi med en ny fast, om enn liten, utstilling av serviset vårt. Det er på tide at det kommer fram i lyset.

For Akershus slotts del skal vi imidlertid vokte oss for de store endringene. Det er viktig å ivareta middelalderborgen på en god måte, sikre at Regjeringens representasjonsbolig er i god stand, men likevel gi osloborgere og turister en unik opplevelse når de besøker oss.

Og så er vi glade for det gode samarbeidet med alle Forsvarets etater. Her på festningen har jeg som leder for Akershus slott allerede stiftet bekjentskap med mange av dem – og jeg ser fram til hva vi kan få til sammen.

Til tross for mine forsikringer om få endringer i det store og hele, tror jeg likevel at Akershus slotts venneforening vil legge merke til at det kommer nye koster og at den nye etaten gir slottet en ny giv. Jeg tror det er bra for de ansatte å bli bedre ivaretatt, at samarbeidet med de andre museene på Akershus festning koordineres bedre og at et sterkere fokus blir satt på det unike ved Akershus slott. Jeg skal gjøre mitt aller beste for Akershus slott, og jeg ser fram til et godt og fruktbart samarbeid med Akershus slotts venneforening.

Karpedammen Scene, Akershus festning

Av kunstnerisk og daglig leder, Agnete G. Haaland,
Stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur

Stiftelsen Akershus festning for kunst og kultur (SAKK) driver som kjent Karpedammen scene. Forsvarsdepartementet har bestemt at vi har hovedansvaret for den sivile kulturformidlingen på Akershus festning. Vårt mål er legge til rette for unike kunst- og kultur-opplevelser for et bredt publikum inne på et av de mest attraktive områdene i Norge, nemlig Akershus festning. Overskudd og inntekter fra arrangementer brukes til styrking av kulturtilbudet, og vi kan benytte hele uteområdet på indre festning samt en rekke andre innendørs lokaler på festningen. Dette inkluderer bl.a. Akershus slottskirke, Munks kanontårn og Blykjelleren. Og det har vi gjort til gangs i 2025. Vi er skikkelig stolte over at vi har arrangert og planlagt hele 144 konserter, forestillinger og arrangementer i løpet av 2025.

Vi skaper og produserer en rekke mindre arrangementer av høy kunstnerisk kvalitet. Vi tar tak i festningens egen historie og sprer kunstglede gjennom vandreteater og andre arrangementer. Vi tilbyr gratis arrangementer for barn og unge, og vi samarbeider med en rekke aktører og er særlig glad for samarbeidet med Sparebankstiftelsen. Hele 19500 mennesker fikk oppleve Verdens Kuleste Dag i august i 2025.

Vi arrangerer i tillegg en rekke store konserter og forestillinger i samarbeid med våre gode venner i Stabsmusikken – og mange andre. I desember i fjor spilte vi for første gang *Reisen til julestjernen* på Karpedammen scene.

Akershus Slotts Venner har en representant i vårt styre, og i10 år har Knut Ore vært et dedikert og entusiastisk medlem av styret for Stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur. Det ønsker vi å takke ham inderlig for. Hans visjoner og han skarpe blikk på økonomien har vært et uvurderlig bidrag inn i arbeidet med å utvikle tilbudet til publikum. Knut Ore brenner nemlig ikke bare for Akershus slotts venner. Han er genuint opptatt av at hele verden skal komme og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet på vår alles magiske festning midt i Oslo.

Vi gleder oss til å fortsette samarbeidet med venneforeningen og ønsker Knut Ores etterfølger, Inger E. Brøgger Bull, varmt velkommen.

Alle i Stiftelsen Akershus Festning for Kunst og Kultur kommer til å savne Knut skikkelig, og han fortjener en dam med gullkarper for sin innsats i styret vårt. Vi som jobber på Karpedammen scene har nemlig som mål å **være både** kvalitetsbevisste, ansvarlige, rause, profesjonelle og engasjerende. Verdien er lette å huske, for sett sammen forbokstavene på adjektivene og se hva du får!

Administrasjon i SAKK fra v.: Tonje Thwin, Agnete G. Haaland, Christine Lohre og Linda Jystad

Årsmiddagen 2025

Av Tor Sannerud

Med 152 påmeldte deltakere var det så godt som fullt hus i Romerikssalen i 2025.

Etter aperitiff i Christian IVs sal inntok gjestene sine anviste plasser i Romerikssalen.

Kommandanten på Akershus festning, brigader Gyda Ellefsplass Olssen utbragte HM Kongens skål før måltidet startet.

Mellom forret og hovedrett ble vi underholdt av musikere og sanger fra «Barokkanerne» som fremførte musikk fra 1800 tallet under ledelse av Johan Nicolay Mohn. Helt riktig repertoar til disse omgivelsene.

Tradisjonen tro holdt styreleder Geir Thomas Risåsen sin hilsen til venneforeningens medlemmer idet han reflekterte over hva som har skjedd siste året, og hvilke prosjekter som står for tur i 2026, som for øvrig er venneforeningens jubileumsår, med 75 år i Akershus slotts tjeneste. Han takket også Anne Marit Holø, Knut Ore og Marianne Brenna for mange års iherdig og verdifull innsats i foreningens styre. Samtidig ble de nye styremedlemmene, Inger

Elisabeth Brøgger Bull, Ida Hjort Kraby og Michael Tetzschner ønsket varmt velkommen. Tidligere kommandant på Akershus festning, Arne Opperud, takket for maten, og fremhevet venneforeningens betydning for Akershus slott, og det gode samarbeid som er etablert med Forsvarets fellestjenester.

Også i år leverte Furset gruppen et velsmakende måltid med god og presis service tilpasset et stramt program under middagen, under kyndig ledelse av hovmester Konstantin Zimmermann.

Brigader Gyda Ellefsplass Olssen

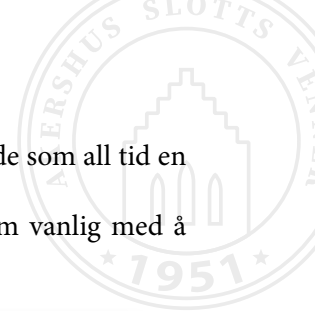
Barokkanerne spilte under middagen

God mat, god vin og gode samtaler

Flemming Steen Nielsen og Anette Reiersen fra Akershus slott hadde som all tid en god hånd på koordinering av alle medvirkende i arrangementet.

En stor takk til alle involverte. Representanter fra styret bidro som vanlig med å pynte bordene.

Scan QR koden med mobilen, eller ta bilde av QR koden for direkte tilgang til: www.slottsvenn.no

Til eget bruk eller ved verving av nye medlemmer

Årsmiddag
Torsdag 09. oktober 2025
på Akershus slott

Tor Sannerud

© 2025 Akershus Slottsvenn. All rights reserved. Design: Tor Sannerud. Foto: Akershus Slott.

Viner

Aperitif: Prosecco Corvezzo

Forrett: Riesling Bruno

Hovedrett: Saint Joseph Maison Alexandrins

Dessert: Desderi Passione

Musikalsk innslag ved Barokkanerne

Meny

Ceviche av kamskjell fra Hitra med dill syltet eple, sellerikrem og revet pepperrot

Reinsdyr fra Filefjell med sellerikrem, ristet kastanjer og smørstekt Savoy kål samt fjellmandelpotet-krokett og epleglace

Bringebær fra Lærdal med sjokolade savarin, Nyr fra Grøndalen gård og crumble på svarthavre

Kaffe/te

Styreleders tale under årsmiddagen 2025

Av styreleder Geir Thomas Risåsen

Kjære Kommandant, kjære venner av Akershus slott.

Igjen har vi lagt et årsmøte bak oss og igjen er vi samlet til fest her i Slottets saler. For det er fest når vi møtes her på Akershus. Dette er en kveld vi har gledet oss til. Salene ønsker oss velkommen, og ikke minst kan vi glede oss over den nye lyssettingen, som er Venneforeningens siste store tilskudd til Slottet. For det er nettopp det å utstyre Slottets vakre saler, som har vært Venneforeningens hovedoppgave i snart 75 år.

Spesielt er det hyggelig å se at så mange av dere har tatt med både barn og barnebarn hit i kveld. Det gleder en styreleder!

Og til dere som ikke er medlemmer av Venneforeningen så er det anledning til det dersom kvelden i kveld gir mersmak. For dette er en forening med svært hyggelige medlemmer noe kvelden i kveld vitner om.

Dagen i dag er både en glad og en vemodig dag. Vemodig fordi vi takker farvel til tre styremedlemmer, som alle har bidratt en årrekke med god og solid innsats. Så stor takk til Anne-Marit Holø, Marianne Brenna og Knut Ore. Vi har hatt en fine år sammen.

Til gjengjeld er vi svært glade for å få ønske tre nye styremedlemmer velkommen; Inger E. Brøgger Bull, Ida Hjort Kraby og Michael Tetzschner. På vegne av styret kan jeg love at vi skal ta godt imot dere.

Dessverre har hverken Marianne Brenna eller Michel Tetzschner anledning til å delta her i kveld.

Til det øvrige styret vi jeg få takke for et godt og fruktbart arbeidsår, som vi nå har lagt bak oss. Og sist, men ikke minst en stor takk til vår utrettelige sekretær Tor Sannerud. Jeg har sagt det før, men sier det igjen; du er limet som holder vår venneforening gående. Derfor en stor applaus til avtroppende og påtroppende styremedlemmer, til Tor og det øvrige styre.

Det skjer viktige ting på Akershus. I kveld har vi vært så heldige å få høre direktør Tine Berg Floater fortelle om den nye etaten i Forsvarsdepartementet «Forsvarets historiske museum». Dette berører ikke minst Slottet og vi er svært takknemlige for at du ga oss denne orientering. Det setter vi stor pris på og ønsker deg lykke til i det videre arbeide.

Så noen ord om året vi i Venneforeningen har lagt bak oss.

Ifølge vår formålsparagraf skal venneforeningen bidra til at Slottet med festningsområdene ivaretas og videreutvikler sin status som ett av nasjonens viktigste historiske byggverk. Dette innebærer:

- Tilrettelegging for formidling av kunst, historie og kultur
- Påvirkning av aktuelle myndigheter
- Støtte forskning om anlegget
- Bidra til oppgradering av Slottets interiør
- Arrangementer rundt relevante temaer for foreningens medlemmer

Når det gjelder formidling så går vi svangre med en guidebok, som er planlagt til Venneforeningens 75 års jubileum i 2026. Mangelen på en guidebok har vært et savn i mange år, og med den håper vi å tilgjengeliggjøre noe av Slottet og festningens historie, som er et viktig stykke Norgeshistorie.

Vi har vært og er en aktiv stemme når det gjelder å påvirke aktuelle myndigheter og har et godt samarbeide med Slottets ulike aktører, festningens aktører og ikke minst våre antikvariske myndigheter. En ny samarbeidspartner i årene fremover vil være Forsvarsdepartementets nyetablerte etat «Forsvarets historiske museum», som vi allerede har vært inne på.

Når det gjelder forskning så er det lite nytt å meddele.

Siste oppgradering av Slottet som Venneforeningen har bidratt med, er omtalte lysprosjekt som vi ser resultatet av her vi sitter i Romerikssalen, og som ble avsluttet i 2023.

Når det gjelder relevante arrangementer for foreningens medlemmer hatt vi to flotte turer dette året. Først hadde vi en helgetur til Belgia med besøk i Brussel, Brugge og Gent. Deretter hadde vi en heldagstur til Drammen og Kongsberg. Dette er turer som flere av dere som er til stede her i kveld har deltatt på. Og til dere som ikke har vært med, vil jeg anbefale å studere neste års program i fall det kan friste. Dette er hyggelige og sosiale turer med interesserte turdeltakere og gode guider, og er utflukter som jeg kan anbefale på sterkeste!

Akershus er som alle vet et stykke norgeshistorie der historien bokstavelig talt sitter i veggene. I Olav 5s. hall hvor vi holdt kveldens årsmøte holdt som kjent kong Håkon 5. Magnusson og dronning Eufemia av Rügen hoff og sine fester på begynnelsen av 1300-tallet. Det samme gjorde dattersønnen kong Magnus 7. Eriksson og hans dronning Blanka av Namur på midten av 1300-tallet, en dronning vi blant annet kjenner fra barnereglen:

*Ride, ride ranke
Hesten heter Blanka*

Men det var i etasjen under den unge dronning Margrethe bodde da hun i 1370 klaget sin nød til ektemannen kong Håkon 6. Magnusson over at hun og hennes tjenere led stor nød og manglet både mat og drikke, og med bønn om at hun måtte få innvilget kreditt hos en av Oslos Hansakjøpmenn.

Nå hører det med til historien at statskassen var tom ettersom Norge på det tidspunkt hadde vært gjennom tre runder med pest og stor nedgang i folketallet; først med svartedauden 1349, deretter pesten den store barnedøden i 1360 og en ny pestbølge i 1370. Dermed sviktet forsyningene som det kongelige hushold var avhengige av.

Senere ble dessuten to av aktørene her på Akershus slott helgenerklært, først slottets byggherre kong Håkon 5. Magnusson og senere den Hellige Birgitta, som var overhoffmesterinne for dronning Blanka og dermed hadde mye av sitt daglige virke her på Slottet. Dette var senmiddelalderens gullalder på Akershus. Senere fulgte en ny renessanse under kong Christian 4. de første tiårene av 1600-tallet. Da hans sønn Frederik 3. ble hyllet som norsk konge på Akershus 24. august 1648, ble det festet her på Slottet som aldri før.

Av råvarer til hyllingstaffelet ser vi av regnskapene at det ble det kjøpt inn store mengder hummer, krabber, østers og flamsk sild. Det ble også kjøpt inn egg, gjess, harer, tiur, jerpe, orrfugl, høns og kalkuner. I tillegg kom en mengde lam, får, svin, kalv og engelsk oksekjøtt. Men det ble også kjøpt inn forskjellige oster, dadler, fiken og ikke minst hollandske pepperkaker.

For å tilberede dette overdådige og storslagne hyllingstaffelet hadde Kongen brakt med to franske kokker fra København, foruten at fem norske kokker og flere slaktere var i sving for å tilberede taffelet.

I tillegg til maten ble det skjenket utallige typer viner foruten sterkt norsk øl, rostocker øl, «bittel bier», engelsk øl og selvsagt brennevin.

Til å servere under dette gedigne måltidet bisto 24 av Christianias fornemme borgere ikledd sorte kapper, 30 «foregangskvinner» med hver sin stads mø foruten 32 borger-sønner.

Og denne kvelden i august 1648 ble det virkelig festet her på Slottet! For brekkasjen var stor. Det ble til sammen knust 1.647 vin- og ølglass i løpet av taffelet. I tillegg manglet 60 kniver når festen var over, og når det ikke nevnes gafler skyldes det at disse ikke hadde kommet i almen bruk enda og derfor kun var forbeholdt de mest fornemme blant gjestene.

Til denne historien hører det med at nettopp det å knuse glass var del av datidens festmarkering på samme måte som grekerne i dag knuser porselen når de feirer bryllup, mens ukrainere og russere fortsatt har beholdt tradisjonen med å knuse vodkaglasset i festlig lag etter å ha tømt det.

Når dette er sagt må jeg be om at hver især av dere ikke tar opp igjen denne tradisjonen. Det er imidlertid godt å få ha kveldens fest sammen med dere, selv om den, som dere forstår, er noe nedskalert i forhold til festlighetene kong Frederik 3. arrangerte.

Så til slutt vil jeg be alle løfte sitt glass – men som sagt, ikke knuse det – slik at vi kan utbringe en felles skål for oss som er til stede og for Akershus slotts venner.

Skål!

AKERSHUS SLOTTETS VENNER

Årsmøte 09.10.2025

Sak 2. Styrets årsberetning 2024/2025

Årsmøte 2024

Årsmøtet ble avholdt 19. oktober 2024 i DEN GAMLE KRIGSSKOLEN. Styreleder ledet årsmøtet. Etter godkjenning av årsregnskap, årsberetning og valg av styre og valgkomite, holdt Generalsekretær i Oslo Byes Vel, Ole Rikard Høisæther et foredrag om Christian IV og grunnleggelsen av «Christiania».

Styrearbeid

Det er i løpet av arbeidsåret 2024/2025 avholdt syv styremøter. I tillegg er det avholdt møter i ulike arbeidsgrupper.

AKERSHUS SLOTTETS VENNER er representert i styret i STIFTELSEN AKERSHUS FOR KUNST OG KULTUR (SAKK).

Økonomisk situasjon

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Regnskapet viser et overskudd på kr. 47 741,-. Foreningens egenkapital var ved regnskapets avslutning kr. 736 289,-. Innsatsen fra styrets medlemmer i forbindelse med reiser, utflukter og prosjekter er ikke belastet prosjektet økonomisk, og fremkommer derfor ikke i regnskapet.

Medlemstilbud

07. september 2024 ble det arrangert dagstur til **Hedmarken** med to busser.

17. oktober 2024 ble det avholdt **Årsmøte** og **Årsmiddag** i **DEN GAMLE KRIGSSKOLE** med 90 deltakere.

22. mai – 25. mai 2025 deltok 30 personer på tur til **Belgia**.

Arrangementene har vært meget vellykkede med mange positive tilbakemeldinger fra deltakerne.

Årsskriftet 2024 ble distribuert til alle medlemmer og øvrige interessenter i januar 2025. En stor takk til alle annonsører.

Nyhetsbrev

Det ble i perioden sendt 13 nyhetsbrev pr mail til medlemmene. Mange av disse med invitasjon til rabatterte billetter til arrangementer på Akershus.

Akershus Slottsdansere

«Slottsdanserne» ble etablert av AKERSHUS SLOTT'S VENNER i 1993. Det er en gruppe som fremfører historiske danser iført historiske kostymer med utgangspunkt i middelalderen. Dansegruppa deltar i arrangementer i inn- og utland, og danser ofte på Akershus slott, bl.a. under «Jul på Akershus» og venneforeningens Årsmiddager.

Akershus kommandantskap

Det ble avholdt møte med kommandanten på Akershus, brigader Gyda Ellefsplass Olssen like etter hennes innsettelse høsten 2024.

Forsvarshistorisk museum

Det har vært avholdt møte med direktør Tine Berg Floater i Forsvarsdepartementets nye etat, «Forsvarshistorisk museum».

Akershus slott

Venneforeningens styre og sekretær har i perioden hatt løpende kontakt med Flemming Nielsen (leder) og Anette Reiersen som utgjør administrasjonen i slottsforvaltningen. En stor takk for deres betydelige innsats for Akershus slott. I et normalår har Akershus slott ca. 55 000 besøkende som løser billett.

Besøkssenteret

Tom Andersen er daglig leder for Besøkssenteret ved Karpedammen som også arrangerer ulike utstillinger som venneforeningen promoterer.

Stiftelsen Akershus Festning for Kunst og Kultur (SAKK)

Agnete G. Haaland er daglig leder i SAKK. ASV har vært representert i styret ved vårt styremedlem Knut M. Ore. SAKK har i perioden organisert flere vellykkede arrangementer på Akershus, spesielt på **Karpedammen scene**. Medlemmer i ASV innvilges rabatt på arrangementer i regi av SAKK. Venneforeningen sender jevnlig nyhetsbrev om arrangementer i regi av SAKK.

Forsvarets stabsmusikk

Venneforeningen har innledet samarbeid med Forsvarets stabsmusikk. Våre medlemmer får rabatterte billetter på konserter i regi av «Stabsmusikken», og vi sender informasjon om deres arrangementer via våre nyhetsbrev.

Medlemsforhold

Ved utgangen av juni 2025 hadde foreningen 388 medlemskap (391 forrige år) som representerte 458 personer. Foreningen har fire kongelige æresmedlemmer:

«H.M. Kong Harald V, H.M. Dronning Sonja, H.K.H. Kronprins Haakon og H.K.H. Mette-Marit».

Webseite/hjemmeside: www.slottsvenn.no

Hjemmesidene oppdateres kontinuerlig med informasjon om Akershus slott, venneforeningens program og informasjon om andre aktører på Akershus slott og festning.

Facebook

Det ble i juni 2025 etablert egen Facebook side for venneforeningen. Dette som et forsøk på å kringkaste interesse for Akershus slotts venner i denne kanalen, og tiltrekke nye medlemmer.

Øvrige forhold

Venneforeningens arkiver er lagret på Akershus slott.

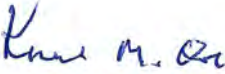
Tor Sannerud har i perioden fungert som foreningens sekretær. Sekretariatets adresse er: AKERSHUS SLOTTETS VENNER, c/o Tor Sannerud, Tors gate 5, 0260 Oslo, tor.sannerud@wemail.no, mobil: 907 47 744.

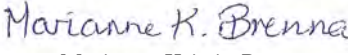
Oslo, 18. august 2025

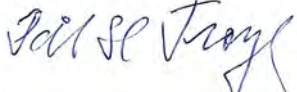

Geir Thomas Risåsen (Styrets leder)

Ragnhild Astrup Tschudi (Styrets nestleder)

Anne Marit Holø

Knut Magne Ore

Marianne Kristin Brenna

Pål Simen Corneliusen Troye

Bente Angell-Hansen

Peter Stein Gulbrandsen

AKERHUS SLOTT'S VENNER

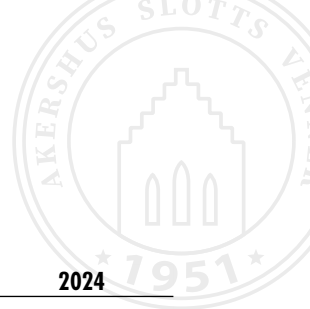
Resultatregnskap

	Note	2024/2025	2023/2024
DRIFTSINTEKTER			
Medlemskontingenter		196 885	204 999
Annonser		52 500	62 500
Årsmøte/arrangementer		731 968	928 250
Andre driftsrelaterte inntekter		94 309	927
Sum driftsinntekter		1 075 662	1 196 676
DRIFTSKOSTNADER			
Årsmøte/arrangementer		769 887	805 446
Kontorhold		21 456	13 010
Lønn, honorar	2	186 385	193 645
Årsskrift		62 113	62 438
Styremøter/styrearbeid		3 218	12 109
Reklamekostnader		5 750	0
Sum driftskostnader		1 048 809	1 086 648
Driftsunderskudd/Driftsoverskudd		26 853	110 028
PROSJEKTINTEKTER/KOSTNADER			
Mottatte bidrag		0	1 340 000
Kostnader Akershus Slott		0	1 438 450
Resultat prosjekt		0	-98 450
FINANSPOSTER			
Renteinntekter		24 315	17 177
Finanskostnader		3 427	2 668
Sum finansposter		20 888	14 509
Årets overskudd		47 741	26 087

AKERHUS SLOTTETS VENNER

Balanse pr. 30.06.2024

	Note	2025	2024
OMLØPSMIDLER			
Fordringer	3	21 071	6 989
Forskuddsbetalte kostnader		9 986	0
Bankinnskudd	5	835 833	810 633
Sum eiendeler		866 890	817 622
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital		688 548	662 461
Resultat		47 741	26 087
Sum egenkapital		736 289	688 548
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		558	7 381
Forskuddsbetalt medlemskontingent	1	88 830	73 755
Skyldig skatt og arbeidsgiveravgift		5 944	15 953
Kortsiktig gjeld	4	35 269	31 985
Sum kortsiktig gjeld		130 601	129 074
Sum gjeld og egenkapital		866 890	817 622

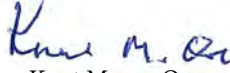
Oslo, 18. august 2025

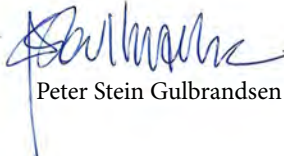

Geir Thomas Risåsen (Styrets leder)

Ragnhild Astrup Tschudi (Styrets nestleder)

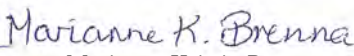

Anne Marit Holø

Pål Simen Corneliusen Troye

Knut Magne Ore

Peter Stein Gulbrandsen

Bente Angell-Hansen

Marianne Kristin Brenna

AKERSHUS SLOTS VENNERS

Noter til årsregnskapet pr 30.06.2025

Note 1. Presentasjon

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Alle angitte beløp er i NOK. Medlemskontingenten innbetales for kalenderåret og årsregnskapet avsluttes pr. 30.06. Kontingentinntekten for 2. halvår er derfor forskuddsbetalt medlemskontingent i regnskapet.

Note 2. Lønn, honorar

Venneforeningen har ansatt sekretær og i tillegg benyttes et regnskapskontor som regnskapsfører. Begge forhold er i tråd med statuttens § 3. Det er ikke utbetalt honorar til styret.

	2024/2025	2023/2024
Honorar sekretær	74 595	130 433
Feriepenger	9 324	16 304
Periodisering lønn	22 940	- 47 742
Arbeidsgiveravgift	14 204	18 391
Arbeidsgiveravgift av påløpt feriepenger	- 2 374	2 299
Regnskapstjenester	42 558	54 601
Medlemsservice Zubarus	17 013	11 859
Revisor	8 125	7 500
	186 385	193 645
Note 3. Fordringerer		
Påløpne renteinntekter	12 652	6 989
Andre kortsiktige fordringer	8 419	0
	21 071	6 989
Note 4. Kortsiktig gjeld		
Annem korsiktig gjeld	7 667	0
Påløpt lønn ink aga	22 940	0
Påløpt feriepenger	4 662	31 985
	35 269	31 985
Note 5. Bankinnskudd		

Bunden skattetrekk innskudd utgjør pr 30.06.24 kr. 2 934,-
Skyldig skattetrekk utgjør kr. 2 932,-.

Til styret i Akershus Slotts Venner

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Akershus Slotts Venner som viser et overskudd på NOK 47 741. Årsregnskapet består av balanse per 30.06 2025, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 30.06 2025 og av dens resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

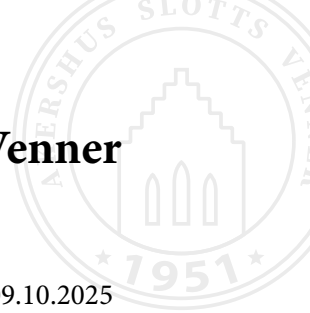
<https://revisorforeningen.no/om-revisjon/revisjonsberetning-revisors-oppgaver-og-plikter/>.

Unic Revisjon AS

Arild Breivold
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Protokoll fra årsmøtet i Akershus Slotts Venner

09.10.2025

Årsmøtet i Akershus Slotts Venner ble gjennomført på Akershus slott 09.10.2025

1. Godkjenning av innkalling og valg av møteleder

Det var ingen merknader til den utsendte innkallingen. Styreleder Geir Thomas Risåsen ble valgt til å lede møtet. Karin Børseth Berg og Elisabeth Bunz ble valgt til å undertegne protokollen.

2. Styrets årsberetning

Hovedpunktene i styrets årsberetning ble gjennomgått av møteleder. Det var ingen merknader til årsberetningen.

3. Behandling av regnskapet for 2024/2025

Regnskapet ble gjennomgått av sekretær Tor Sannerud og enstemmig godkjent av årsmøtet.

4. Fastsettelse av kontingenter

Styrets innstilte på øking av kontingenten for «livsvarig medlemskap» fra kr. 8 000,- til kr. 10 000,- fra og med 2026. Øvrige kontingenter forblir uendret. Forslaget ble enstemmig godkjent av årsmøtet.

5. Valg

Valgkomiteens leder, Christian Syse, ledet valg av styre for kommende periode.

Geir Thomas Risåsen ble enstemmig gjenvalgt som styreleder for et år.

Ragnhild Astrup Tschudi ble enstemmig gjenvalgt som styrets nestleder for et år.

Styremedlemmer Pål S.C. Troye og Peter S. Gulbrandsen ble enstemmig gjenvalgt for to år. Ida Hjort Kraby, Inger Elisabeth Brøgger Bull og Michael Tetzschner ble enstemmig valgt for to år.

Bente Angell-Hansen var ikke på valg.

Styreleder Geir Thomas Risåsen ledet valg av valgkomiteen for kommende periode.

Leder av valgkomiteen Christian Syse ble enstemmig valgt for to år.

Morten O. Mørch ble enstemmig valgt for to år som medlem av valgkomiteen.

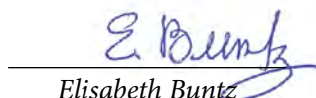
Medlem av valgkomiteen Aksel H. Kierulf var ikke på valg.

Unic Revisjon AS ble enstemmig gjenvalgt som foreningens revisor

Styreleder takket alle fremmøtte for deltakelsen i årsmøtet.

Oslo, 09.10.2025

Karin Børseth Berg

Elisabeth Buntz

Årsberetning for perioden 2024 / 2025 fra Akershus Slottsdansere

Av Anne Marit Holø

Vi har gjennom det siste året fortsatt vårt gode samarbeid med våre interne samarbeidspartnere ved Akershus Festning, noe vi setter stor pris på. Vi har fortsatt våre treningskvelder- og dager både i bygning 13 og oppe på Akershus Slott. Det er viktig for oss at vi av og til kan øve på slottet der vi har god plass. Dette trenger vi for å trene ordentlig på dansenes koreografi.

Vi har utvidet vårt danserepertoar innen både barokk- og middelalderperiodene via våre dyktige interne danseinstruktører med Jon Toproen Andreassen med barokkdanser og nå det siste året også med Ingvild Linea Bråthen for middelalderdanserne.

I løpet av denne perioden har vi opptrådt under førjulshelgen på Akershus i 2024 med barokkdanser. 12. desember 2024 opptrådte vi med barokkdanser for Plassmajor Johan Rørvik og hans samarbeidspartnere i Fanehallen. I 2025 har dansegruppen opptrådt under Middelalderfestivalen på Akershus festning i pinsehelgen for første gang etter pandemiårene i Osloregionen. Barokkdanserne opptro som vanlig under både Kongen kommer i Fredrikstad samt to helger i sommersongen på Akershus festning.

Det har som alltid vært morsomt å opptre på arrangementer hvor vi kan trekke søkelyset mot den spennende historien vi representerer hvor dans var en normal del av hverdagslivet både på Akershus Festning og andre steder i landet. Når vi opptrer, liker vi å invitere med oss publikum i noen enkle danser. Vi opplever at dette er et fint innslag for de besøkende. Dans er noe som fenger slik også den fantastiske historien som Akershus Festning faktisk representerer gjør.

Lisbeth Jacobsen, Lise Wensberg, Inger Lindløv, Anne Løwe, Anne Saastad Hole, Ingvild Linea Bråthen, Gro Thomter, Anne Marit Holø, Jon Toproen Andreassen, Kåre Løwe, Pål Wensberg, Nils Hole, Harald Andås, Knut Lindløv og Anders Kirkhus

Akershus Slotts Venner

Æresmedlemmer

H.M. KONG HARALD V
H.M. DRONNING SONJA
H.K.H. KRONPRINS HAAKON
H.K.H. KRONPRINSESSE METTE MARIT

LIVSVARIG MEDLEMSKAP

ANDRESEN, ANTON FREDRIK KLAVENESS
ANTHON B. NILSEN AS
ARNESEN, ANNE BENEDICTE
ASPELUND-RAUSAND, KARL-FREDRIK BJØRNSON
ASTRUP, ELSE
ASTRUP, ELSE MARIE MUSTAD
BERG, KARIN BØRSETH
BERG, YNGVAR PETER
BEVRENG, TORKJELL OG RUTH K
BORCHGREVINK, JOHAN CHRISTIAN
COLLETT, ERIK PETER
COLLETT, JOHN CHRISTIAN
DANBOLT, CHARLOTTE MEE
DANBOLT, EINAR BJØRNSVEEN
DANBOLT, MARGRETE MEE
DAVID-ANDERSEN A/S
DIDRIKSEN, STIAN
DIDRIKSEN, SYLVIA T.
DIETZ, NILS GUNNAR
ERICHSEN, GEIR EINAR
ERLANDSEN, ANINE BENEDICTE KIERULF
FLØTAKER, OVE TORLEIF
FOSSUM, BERNT JULIUS
GANN, KARI
GANN, MARIT
GARMANN, MARGARET BOEL
GILHUUS-MOE, CARL CHRISTIAN OG KARI
HEYERDAHL, JENS PALUDAN
HIRSCH, STEIN-ERIK VON
JOHNSEN, ERIK SANNESS
KIERULF, AKSEL HERMAN
KIERULF, CARL AXEL GARMANN
KIERULF, HERMAN CHR GARMANN
KLOSTER, CHRISTIAN PIERRE
KROGH, LARS
LANTMANNEN MILLS AS
MATHIESEN, HAAKEN CHRISTIAN
MATHIESEN, MOGENS
MØINICHEN, UNN INGER
MØLLHAUSEN, MARTIN

MOLTZAU JR., RAGNAR
MOLTZAU, AASE MARIE SCHMEDLING
MUSTAD, EDLE SOPHIA
NORDBERG FALSTER, ALF KRISTIAN
NORDBERG, HEGE
OPDAL, BIRGITTE RØNNEBERG
RAMM, ANNA
RØNNEBERG-ØSTREM, THERESE
RØNNEBERG, ANNE BIRGITTE
RØNNEBERG, ERLING THOMAS
SCHJATVET, SIRI ELISABETH
SEIP, JESPER GEORG
SMITH, BOEL KIERULF
STEINBAKKEN, JAN MAGNE ANDREAS SARA
STOCKFLETH, JAN BENESTAD
STOCKFLETH, REIDAR EGGERT
STOREBRAND ASA V/ TOVE SELNES
SVERDRUP, EVA KARINE
TEILMAN, TØGER
TENNEBØ, STEIN HELGE
THON HOTEL BRISTOL
TSCHUDI-MADSEN JR., STEPHAN
TSCHUDI-MADSEN, CHRISTINE
TSCHUDI-MADSEN, GUY
TSCHUDI, LISE
TSCHUDI, RAGNHILD ASTRUP
VELDE, BERGE GARMANN
VON KROGH, GEORG FREDRIK
VON KROGH, GEORG FREDRIK
WAALER, JAN ROBIN
WANG, PER
WERRING, AGNES CECILIE THUNE
WILHELMSSEN, ANDERS CHRISTOPHER GARMANN
WILHELMSSEN, CARSTEN CHRISTOPHER GARMANN
WILHELMSSEN, KRISTIN LOUISE ABRAHAMSEN
WILHELMSSEN, KRISTINA M GARMANN
WILHELMSSEN, OSCAR ALEXANDER GARMANN
WILLE, GUNNAR EDVARD
ZAHN, OLAV DALEN

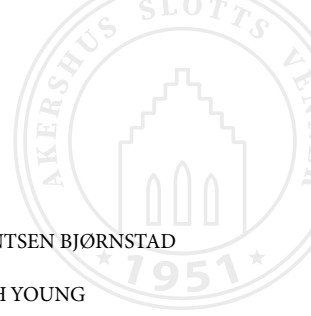
VANLIGE MEDLEMMER

ALFSTAD, ERLING
AMUNDSEN, ÅSE BODIL SANDE
ANDENÆS, MADØ
ANDERSSON, MATHIAS FREDRIK
ANDRESEN, JOHAN HENRIK
ANDRESEN, KARIN
ANGELL-HANSEN, BENTE
ANKER, ELISABETH
ARZUMANOVA, LARISA
BACHE-MATHIESEN, LISE
BACHE-WIIG, HEIDI MARITA
BAY, BJØRM SIGURD
BAYEGAN, ASTRID SONJA BJELLEBØ
BECH, PÅL
BELDO, MATS JOHANSEN
BERG, HANNE KRISTIN
BERG, JANNIKE
BEYLICH, ULF
BIØRN-LIAN, HANS JACOB
BIRKELAND, LARS NOTTO
BJELLAND, RUTH
BJØNNES, ANDERS
BODUNG, KAJA BRIT
BOUTANGACHE, MAY BRIT GUDEVOLD
BRENNÅ, MARIANNE KRISTIN
BRUHN, HARRIET
BRUHN, KAREN LISE
BRUNDTLAND, HARRIET CECILIE MALM
BRUTON, DAVID LAWRENCE
BUNTZ, ELISABETH
BUTENSCHØN, PETER HENRIK
CAPPELEN, HANS ARNE KRISTIAN TOROLF
CHRISTENSEN, KAREN CAMILLA
CHRISTOPHERSEN, CARL EMIL
CHRISTOPHERSEN, ØVIND
CUNEN-CLASSENS, CHRISTOPHE
DALE, BODIL
DALE, SIGMUND
DALEN, ELIN
DEN KONGELIGE CIVILLISTE
DESCHINGTON, HILDE
DØSCHER, MARGARET
DØVLE, ELSE
EKROLL, ØYSTEIN
ELLINGSEN, EVEN MATRE
ELLINGSRUD, GEIR
ELSON, ELISABETH KLEVELAND
EMBERLAND, FELIX PETTER LYNGVED
ENGELSCHIØN, HERMAN
EREGDY, BETINA
ERIKSEN TANGEN, ELLEN M
FÆRDEN, RANDI AASGAARD
FALCH, INGER
FARNES, NILS
FISKE, UNNI ELDBJØRG
FJELDSTAD, LISE BARBRA SKAPPEL

FJELDSTAD, ØIVIN SKAPPEL
FLAATE, SVEIN ARNE
FLINDER, LINE RØD
FONGAARD, KRISTIN
FOSSBERG, KARIN SVENSDOTTER
FOSSUM, BENEDICTE HEIDENREICH
FOSSUM, PER WEDEL
FRAMSTAD, MORTEN STAMNES
FRANCKE, KNUT WILHELM
GARMANN, NORA CECILIE BUNÆS
GLOMVIK, TOR
GRAM, RAGNHILD MEYER
GRAM, TOM NICKELSEN
GRIMSMO, BERGSVEIN IVER
GULBRANDSEN, PETER STEIN
GULDHAUG, ANDERS KÅRE
GUNNARSSON, ANNE-LISE VENGER
GUNNARSSON, LARS VENGER
HAMMERVOLD, ALF
HANSEN, ARE VIDAR BOIE
HANSSSEN, GUNNAR
HASSING, ANNE-BRITT
HAUGE, OLAV DAG
HAUGLID, AUD MÅLFRID
HEDLIN, HANS ANDERS BERNHARD
HEIER, JAN
HERMANSEN, JAN-OTTO
HOEM, BODIL
HOLBYE, WENCHE
HOLMEN, ROLF ERIK
HOLMESLAND, BJØRN SVERRE
HOLTERMANN, CARSTEN HENRIK
HØYE, NINA E.
HUITFELDT, CARL CLAUSSØN
HUITFELDT, HENRIK JØRGEN
IUEL, HANS PALLE
JAKOBSEN, UNNI
JENSEN, KJERSTI
JENSEN, OLE CHRISTIAN
JOHANSEN, GRO SIRI OGNØY
JOHNSEN, INNA
JOHNSEN, METTE KARIN
JØRGENSEN, JENS MØRKANG
JUBAL, BJØRN
KALLAND, TERTTU
KIELLAND, LIV
KILDAHL, LARS
KILLENGREEN, INGELIN CHRISTINE
KLAVENESS, ERIK
KONSTAD, ELLEN MARGRETHE PIHL
KRABY, IDA HJORT
KRAFFT, HELGE
KREUTZER, IDAR
KRISTIANSEN JR., KRISTIAN
KROGH, ANNE-LISE TIMBERLID
KROKSTAD, SIDSEL ENGH

KROSBY, ANETTE
KVAMME, JULIE
LÆRUM, KARI
LANGE, PETTER-CHRISTIAN
LANGSLET, INGER-LISE
LI, BJØRN
LILLEHAGEN, VIKTOR ASBJØRN
LØKKEN, ARILD
LØVDAL, HEIDI
LUDVIGSEN, TORUNN CATHRINE
LUND, KARI METTE
LUNDE, OLE KRISTIAN
LYKKE-ENGER, TONE HOCH
MARKHUS, GRO
MARSTRANDER, ANDERS LYDER NICOLAYSEN
MARTINSEN, BJØRN RAGNAR
MATHESON HALLAN, ELLEN
MELANDER, KAREN ALETTE
MELBYE, SOLVEIG
MESSELT, EDVARD BERGER
MIKKELSEN, KIRSTEN ELMAR
MJERSKAUG, UNNI
MJØR, TORGEIR GRIMSRUD
MOBERG, HARALD
MØLLER, PETTER SVERRE
MØRCH, MORTEN OLE
MØST, ANNEMOR
MYKLEBUST, IDUNN
NÆSS, THOR GUNNAR
NÆVERDAL, CATO DOBLOUG
NAGVIK, INGEBJØRG
NESLEIN, METTE LULL
NILSEN, BJØRG WIIK
NØKLEBY, BJØRG THORA
NORMANN, TERJE
NYGAARD, EDITH MARIE
NYGAARD, WILLIAM
OHL, ANNELIE
OLSEN, FRED
OPSTAD, MORTEN
ORE, KNUT MAGNE
OTTESSEN, ANNE-GRETHER
PETTERSEN, TROND WERNER
PRESTRUD, KARI METTE
QVIGSTAD, HELGE
RAASTAD, EINAR
RÆDER, INGER MELHUS
RAMBERG, METTE
RAMBJØR, TORILL
REE, KRISTIAN
REFVEM, TRYGVE
REICHBORN-KJENNERUD, TOVE
RIDDERVOLD, ESBEN ADOLF
RIDDERVOLD, TOVE
RINDAL, MARIT ZAHL
RINDAL, REIDAR
RISÅSEN, GEIR THOMAS

ROALDSET, PER JØRGEN
RØED, MORTEN
RØHDE-HANSSSEN, STEIN
ROLL, LISEN
SÆBØ, SNORRE RAGNAR BENTSEN BJØRNSTAD
SANNERUD, TOR EIGIL
SAVABINI, MARIA ELISABETH YOUNG
SCHILLING, PETER FREDRIK
SCHJATVET, JAN
SELJELID, KARI BRODIN
SELVAAG, GUNNAR FREDERIK
SELVAAG, OLAV HINDAHL
SELVAAG, OLE GUNNAR
SKJERVERN, KIRSTI
SKOGEN, MONICA
SKULBERG, PER KRISTIAN
SOLBERG, JAN THEODOR
SOLEM, ELISABETH
SOLHEIM, INGE
SOLLIE, ODD GUNNAR
STAVSENG, KRISTOFER OLAV RAVN
STØRE, DIKKA MATHIESEN
STRAND, VIBEKE HENNY
STRANDE, GRO
STUB, SVERRE
SUNDE, ANNE-MARIE
SVARTEBERG, OLLA BERIT
SYSE, CHRISTIAN ULRIK
SØLSNES, TERJE EGILSØNN
TANDE-PHAM, THUAN
TETZSCHNER, MICHAEL
THORBJØRNSEN, KARI MARIE
THORBJØRNSEN, SIMON ARNE
THYHOLDT, ASTRID JOHANNA
TORGERSEN, HILDUR
TROYE, PÅL SIMEN CORNELIUSSEN
TSCHUDI, FELIX HENRY
TSCHUDI, HENRY F.
UNDERDAL, GURI
URIANSTAD, SVEIN ARVE
VALLE, PEDER
VARTDAL OPSVIK, KARI
VEDAHL, LIV INGER
VESTRE, MARI
VILLARS-DAHL, LEIF GEORG
WANG, GRO GARAAS
WARMING, LISETT
WEBB, CECILIE ELISE FOSSUM
WEDUM, OLE KRISTIAN OUREN
WENSTAD, ROLF E.
WERRING, AGNES ELISABETH
WERRING, MORTEN EDVARD
WETTRE, TRYGVE IVAR
WOLLAN, VIGDIS
ØSTANG, ØIVIND
ØYEN, FINN PETTER
AANES, CECILIE

PARMEDLEMMER

ALSTAD-ØHREN, JOHAN CAMILO
AUTHEN, CECILIE
BERGE, LAILA M.
BJØRNEBOE, ANDERS OG RAGNHILD EMBLEM
BONDE, JAN FREDRIK OG JANNICKE
BRANDT, MERETE OG ASTOR REIGSTAD
BRAUTASET, ELISABETH OG TARALD
BROWNSILL, CAJA
BROWNSILL, RICHARD ANTONY
BRUHN, HELEN CECILIE
BULL, KNUT ASTRUP
OG INGER ELISABETH BRØGGER
BUNÆS, ANNE
BUNÆS, THERESE VICTORIA MOFJELL
CHRISTIANSEN, DITLEF OG SIDSEL HALLE
EILERTSEN, PAUL OG ANE-LENE REISS
EKJORD, KJELL OG EVA HILLER CHRISTIANSEN
EVENSEN, TRINE LISE OG NILS CHRISTIAN
FOSSE, HARALD OG AGNES BEATHE STEEN
GARAAS, ERIK
HALMRAST, ROLF-ERIK
HAUG, LISE TIMM OG PER
HELGESEN, PER OG KARIN MADSEN
HØGSET, LASSE NORD
OG KARI HEYERDAHL-LARSEN
HØISÆTHER, ANNE-METTE OG OLE RIKARD
HUSENGEN, ASTRİ
JAHREN, HANS-AXEL OG LENA HANSEN
JOHANSEN, BENGT O. OG ODA O. LAAHNE
KOLBJØRNSSEN, OG SVETLANA BARDINA
KOPPERUD, AASE MATHILDE
KRUGE, ELISABETH
KVIDALAND, BAARD JOHANNES
LANGFELDT, INGER ELISABETH
OG SIGURDUR GARDARSSON
LARSEN, MONA KRISTIN
LEEGAARD, THOR OG OLE HERMAN AMBUR
LOTHE, SVEIN OLAV
LØVENSKIOLD, KRISTIN OG PEDER CHR.
MEIDELL, PETER OG CECILIE BUGGE
MENTZSEN-LIE, CHRISTINE OG PER FREDRIK
MEYER, SVEN P. OG WIBECKE
MOHR, CECILIE OG CONRAD
MORK, MONA OG RELAR NESS
MUNTHE-KAAS, JENS HENRIK
MYHRE, GUNNAR OG TOVE
NATVIG, ELSE OG PER CHR. BERG SPØRCK-SEM
NICOLAISEN, HALFDAN OG ANNE MERETE
NORVIK, HARALD OG KIRSTEN
PLUZHNIKOV, EVGENY
RAABE, NILS KRISTIAN OG CECILIE
ROBERTSEN, ELISABETH OG ROBERT
RØGENÆS, FINN OG TOVE LILL
SÆTHER, RANDI
SAXEGAARD PER L. OG BITTE BERNER
SCHIBEVAAG, EINAR OG REIDUN SANDVIK

SCHULTZ, ERIK OG CATHRINE
SØRNÆS, ARNE OLAF
STEIN-ANDERSEN, TOR OG INGRID
STØLE, TONJE
STORM, ERLING OG BENTE
STOVE LORENTZEN, JAMES OG SISSI
STRØM, LEIF OG ELISABETH
SUND, BJØRN AKSEL
SVENKERUD, NINA OG ANDREAS STANG
THOMPSON, GEIR OG ANNE MARIE LILLENGEN
THRONE-HOLST, ALEXANDRA
OG MARIUS SKAUGEN
TJENSVOLD, LASSE OG MARIANNE
TJØNNÅS, SYLVIA MARGRETHE OG BJØRN
TOLLERUD, TROND KÅRE
TORSET, ODD

VANLIGE MEDLEMMER SLOTTSDANSERE

ANDÅS, HARALD ERIK
BRÅTHEN, INGVILD LINEA
HOLØ, ANNE MARIT

PARMEDLEMMER SLOTTSDANSERE

HOLE, ANNE SAASTAD OG NILS
JACOBSEN, LISBETH OG JON ANDREASSEN
LINDLØV, KNUT ARILD
LØWE, ANNE OG KÅRE
ROGNEFLÅTEN, EVA OG GUNNAR
TOMTHER, GRO OG ANDERS KIRKHUS
URNES, MARINA OG TORE
WENSBERG, PÅL

STUDENTMEDLEMMER

FEET, EMELY YVONNE BROWNSILL
FEET, JULIE MALENE BROWNSILL
MUGFORD, KIELY
TJOFLOT, GUNN KRISTIN
TOLLESHAUG, BERIT
TSCHUDI, EDLE ASTRUP

FIRMAMEDLEMMER

GREV WEDELS Plass AUKSJONER AS,
HANS RICHARD ELGHEIM
HOTEL- OG RESTAURANTHUSET CONTINENTAL AS
OSLO HAVN KF

LIVSVARIG FIRMAMEDLEM

POLYAR MANAGEMENT AS

STRANDEN HOLDING AS,
RICHARD FUGLESANG

Kontingenter og medlemsfordeler

Vi oppfordrer alle våre venner og samarbeidspartnere til å verve nye medlemmer til en av Norges eldste venneforeninger med det gode formål å bidra til å ta vare på Akershus slott med omkringliggende festningsområder. Se www.slottsvenn.no eller send en mail til tor.sannerud@wemail.no

MEDLEMSKAP I VENNEFORENINGEN:

- Ordinært medlemskap: kr. 600,- pr år
- Parmedlemskap: kr. 900,- pr. år
- Studentmedlemsskap: kr. 250,- pr. år
- Livsvarig medlemskap: kr. 10.000,-
- Firmamedlemsskap: kr. 1.500,- pr. år
- Livsvarig firmamedlemsskap: kr. 50.000,- (+)

SOM MEDLEM I VENNEFORENINGEN FÅR DU:

- Gratis entré til Akershus slott for deg selv og to gjester
- Invitasjon til spennende arrangementer i venneforeningens regi, herunder turer til europeiske hovedsteder, dagstur til spennende reisemål i våre nærområder samt årsmøte og årsmiddagen på slottet
- Informasjon om arrangementer i regi av andre aktører på Akershus slott og festning
- Rabatterte billetter til arrangementer i regi av Stiftelsen AKERSHUS FOR KUNST OG KULTUR
- Rabatterte billetter til konserter i regi av Forsvarets stabsmusikkorps
- Delta i et hyggelig og engasjert miljø.

For foreningens vedtekter se www.slottsvenn.no

Akershus Slotts Venner kvalifiserer til «Grasrotandel fra Norsk Tipping»

Dersom du eller noen av dine bekjente tipper, kan dere være med og støtte Akershus Slotts Venner gjennom «Grasrotandelen». I dag er det omtrent 1,3 millioner grasrot-givere og du kan bli en av disse, uten at det koster deg noe ekstra.

Takket være omtrent 1,3 millioner Norsk Tipping-kunder fordeles hele 225 000 000 kroner, til grasrotmottakerne.

Hva er Grasrotandelen?

Grasrotandelen ble lansert i 2009, og er en ordning som gjør det mulig for spillere hos Norsk Tipping å gi 7 prosent* av det de spiller for direkte til et lag eller en forening. Det betyr at hvis du for eksempel spiller Lotto for 100 kroner, går 7 kroner til det laget eller den foreningen du har valgt å støtte. Det koster altså ingenting ekstra å være grasrotgiver.

Hvordan blir man grasrotgiver?

Å bli grasrotgiver er veldig enkelt. På Norsk Tippings hjemmeside eller app kan du klikke deg inn på «bli grasrotgiver». Her kan du søke opp Akershus Slotts Venner og velge vår forening som mottaker av din grasrotandel. Du kan også spørre i kassa dersom du betaler et fysisk sted, så får du hjelp.

- * Ved spill på Multix, Instaspill og Oddsene er grasrotandelen 14 prosent av spill innsatsen etter fratrukk for gevinster. Dette beregnes hver dag, og fordeles til spillernes grasrotmottakere. Spillene fysiske Flax-lodd og Belago er ikke omfattet av Grasrotandelen. Flax spilles uregistrert og på Belago fordeles overskuddet via de lokale bingohallene.

Takk for din grasrot støtte, som også kan benyttes av alle du inviterer til å registrere Akershus Slotts Venner som mottaker av støtten.

**Gi din grasrotandel til
AKERSHUS SLOTTETS VENNER
Org nr. 984291140**

**Du kan også sende SMS
«Grasrotandelen 984291140»
til 2020 (tjenesten er gratis).**

*Akershus Slotts Venner
takker for støtten:*

SELVAAG

Realiserer idéer - til glede for generasjoner

STRØMSTANGEN AS

AKERSHUS SLOTTETS VENNER

ISSN 0568-7292

9 788299 670043